

S P R A W O Z D A N I E

**z realizacji Strategii rozwiązywania
problemów społecznych
w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018**

w 2018 roku

Strategia rozwiązywania problemów społecznych w Gminie Miasto Świdnica na lata 2011-2018 została przyjęta uchwałą nr VII/46/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r., na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Bezpośredni nadzór nad prawidłowym procesem wdrażania Strategii powierzono Prezydentowi Miasta Świdnicy, a koordynowanie, monitorowanie i ewaluację Miejskiemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Świdnicy.

Strategia określa główne kierunki i priorytety szeroko rozumianej polityki społecznej Miasta oraz tworzy system działań podejmowanych w celu przezwyciężania problemów społecznych występujących i mogących pojawić się w Gminie Miasto Świdnica oraz służących realizacji celu strategicznego „Wzmocnienie rodziny, jako fundamentu społeczności”. Stanowi dokument bazowy, w odniesieniu do którego konstruowane są lokalne programy profilaktyczne i naprawcze oraz projekty z zakresu polityki społecznej, realizowane przez Miasto, we współpracy z innymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi. Zawarte w Strategii zidentyfikowane problemy i działania służące ich wyeliminowaniu zostały wypracowane przez cztery zespoły zadaniowe, złożone łącznie z 73 osób – przedstawiciele organizacji i instytucji oraz specjalistów zawodowo związanych z tematyką objętą Strategią.

W realizację zadań służących rozwiązywaniu problemów społecznych w Gminie Miasto Świdnica zaangażowane są miejskie i powiatowe instytucje, w tym:

- Urząd Miejski w Świdnicy, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Świdnicy,
- Świdnicki Ośrodek Kultury,
- Młodzieżowy Dom Kultury w Świdnicy,
- Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida w Świdnicy,
- Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji,
- miejskie placówki oświatowe,
- Starostwo Powiatowe w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy,
- działające na rzecz mieszkańców Świdnicy organizacje pozarządowe.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały sporządzone w oparciu o wskaźniki realizacji działań, zaplanowanych w celu przeciwdziałania zidentyfikowanym problemom, przyporządkowanym poszczególnym celom szczegółowym Strategii, na podstawie danych pozyskanych od podmiotów realizujących zadania w poszczególnych obszarach.

Cel szczegółowy 1. Rozwój systemu wsparcia rodzin

1.1. Zidentyfikowany problem:

Niedostateczna sieć placówek opieki zastępczej, pozaszkolnej

Działania:

- Poprawa koordynacji działań poprzez organizowanie spotkań rozpoznawczych, integrujących;
- Praca z rodziną biologiczną dziecka zagrożonego umieszczeniem poza rodziną;
- Upowszechnianie rodzinnych form opieki nad dziećmi umieszczanymi poza rodziną biologiczną;
- Promowanie i organizowanie form integracji rodziny.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców oraz organizowanie opieki w ramach pieczy zastępczej należy do zadań powiatu, realizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach promowania opieki zastępczej i upowszechniania rodzinnych form opieki nad dziećmi umieszczanymi poza rodziną biologiczną uruchomiło stoiska promocyjne podczas „Święta Rodziny” oraz „Targów Żywności”, organizowanych na świdnickim rynku – na stoiskach prowadzona była bieżąca informacja na temat rodzinnych form opieki przez pracowników Zespołu ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej oraz rozdawane materiały promujące rodzicielstwo zastępcze, tj. ulotki oraz informatory PCPR.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

Rodziny, które wychowują małoletnie dzieci i mają problemy w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, wspierane są pracą asystenta rodziny. Asystent rodziny to specjalista, którego zadaniem jest codzienne towarzyszenie rodzinie niepotrafiącej samodzielnie pokonać różnych trudności życiowych. Pracownik socjalny przeprowadzając rodzinny wywiad środowiskowy i stwierdzając, że w rodzinie występuje problem opiekuńczo-wychowawczy lub uzyskując informację, że w określonej rodzinie taki problem występuje, w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, wnioskuje o wsparcie rodziny poprzez przydzielenie asystenta, bez względu na dochód rodziny. Rodzina musi wyrazić zgodę na takie wsparcie i współpracować. Asystent pracuje również z rodziną, w której dzieci zostały zabezpieczone w pieczy zastępczej. Jego praca skupia się wówczas na tym, aby wspomóc rodzinę w stworzeniu przez nią warunków pozwalających na powrót dzieci do domu rodzinnego. Pracę na rzecz rodzin w 2018 r. realizowało 7 asystentów rodziny (4 w wymiarze całego etatu, 3 w wymiarze ½ etatu) zatrudnionych w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej.

Asystenci rodziny wsparciem obejmowali 106 rodzin, w tym:

- w 2018 r. zlecono współpracę z 30 nowymi rodzinami,
- 51 rodzin zostało zobowiązanych do pracy z asystentem przez sąd,
- 1 rodzina, z 2 dziećmi, objęta była wsparciem asystenta rodziny w ramach ustawy „Za życiem”, z tytułu niepełnosprawności dziecka,
- w rodzinach objętych asystenturą wychowywało się łącznie 187 dzieci,
- w rodzinach objętych asystenturą 31 dzieci przebywało w pieczy zastępczej, z których:
  - 7 dzieci trafiło do pieczy w 2018 r.,
  - 4 dzieci wróciło do domu rodzinnego,

- na dzień 31 grudnia 2018 r. wsparcia asystenta rodziny wymagało 76 rodzin,
  - praca asystenta rodziny z rodzinami odbywała się przez okres:
    - do 1 roku – 35 rodzin,
    - do 2 lat – 24 rodziny,
    - do 3 lat – 9 rodzin,
    - powyżej 3 lat – 38 rodzin,
  - 31 rodzin zakończyło pracę z asystentem rodziny, w tym:
    - 17 rodzin ze względu na zrealizowanie planu pracy,
    - 14 rodzin ze względu na brak współpracy z asystentem,
  - średni czas pracy asystenta z rodziną wynosił 54 miesiące.
- W 2018 r. w pieczy zastępczej przebywało 98 dzieci ze Świdnicy, z czego 24 dzieci umieszczono w 2018 r., w tym:
- w rodzinie zastępczej zawodowej przebywało 2 dzieci, w tym 0 umieszczonych w 2018 r.
  - w rodzinie zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia opiekuńczego przebywało 11 dzieci, w tym 8 umieszczonych w 2018 r.
  - w rodzinie zastępczej spokrewnionej przebywało 21 dzieci, w tym 6 umieszczonych w 2018 r.
  - w niezawodowej rodzinie zastępczej przebywało 13 dzieci, w tym 3 umieszczonych w 2018 r.
  - w placówce opiekuńczo-wychowawczej przebywało 40 dzieci, w tym 16 umieszczonych w 2018 r.
  - w rodzinnym domu dziecka przebywało 9 dzieci, w tym 2 umieszczonych w 2018 r.
- źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy realizując projekt „Akademia Rozwoju”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, prowadziło grupę wsparcia dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą. Spotkania odbywały się raz w miesiącu na terenie Powiatu Świdnickiego, w wymiarze 1,5 godz. – 24 osoby.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

W 2018 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w ramach promocji rodzicielstwa zastępczego zamieszczało aktualności oraz publikowało artykuły dotyczące pieczy zastępczej na stronie internetowej PCPR www.pcpr.swidnica.pl oraz na portalu społecznościowym Facebook Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba imprez i innych działań integrujących rodzinę:

1. Urząd Miejski zorganizował lub współorganizował przedsięwzięcia kulturalne i rekreacyjne zapewniające rodzinom możliwość wspólnego spędzania czasu wolnego:

➤ Orszak Trzech Króli

Impreza cykliczna w formie przedstawienia Jasełek wystawianych w przestrzeni publicznej, na ulicach Starego Miasta, przechodzący spod Katedry do Rynku z udziałem wszystkich chętnych mieszkańców, którym zapewniono korony, akcesoria i śpiewniki, by czynnie mogli uczestniczyć w Orszaku, ok. 4.500 uczestników;

➤ Rajd Świdnicki-KRAUSE

Rajd stanowi jedną z eliminacji Rajdowych Samochodowych Mistrzostw Polski, która odbywa się na drogach powiatów świdnickiego i wałbrzyskiego. Odcinek Specjalny odbywa się na wydzielonych ulicach miasta Świdnicy. Na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji umieszczono bazę rajdu oraz park maszynowy, ok. 3.000 osób;

- Odkrywamy Świdnicę z przewodnikiem
Wycieczki dla dorosłych, 2 stacjonarne i 4 autokarowe, raz w miesiącu, ok. 300 osób;
  - Święto Dzika
Impreza z udziałem 14 jednostek Lasów Państwowych, z atrakcjami dla całych rodzin, m.in.: stoiska edukacyjne, występ zespołu Muflonowe Rogi, pokaz sprzętu leśnego, wystawa ptaków drapieżnych, pokazowy ul i miody, pokaz rzeźbienia w drewnie, degustacja bigosu myśliwskiego i inne atrakcje dla całych rodzin, ok. 4.000 uczestników;
  - Wieża na wesoło
Strefa radości i zabawy w świdnickiej wieży, w ramach projektu „Festiwal wrażeń”, dla rodzin z dziećmi, prowadzona podczas wakacyjnych sobót przez osoby w średniowiecznych strojach, opowiadające dawne podania i legendy świdnickie, w celu przybliżenia historii miasta i jej mieszkańców, ok. 500 uczestników;
  - Świdnicka Kolęda – Jarmark Bożonarodzeniowy
Impreza związana z obchodami Świąt Bożego Narodzenia, z towarzyszącymi atrakcjami dla całych rodzin: konkursy, wystawy, występy artystyczne dla dzieci, młodzieży, dorosłych i całych rodzin, Wigilia wszystkich Świdniczan, inscenizacja żywej szopki, wiele atrakcji dla najmłodszych oraz kolęda na sportowo z pieczeniem kiełbasek, ok. 6.000 uczestników;
  - Żywa Bibliotek
Działanie przeciw dyskryminacji dla mieszkańców miasta, w tym dla młodzieży, ok. 100 osób;
  - Gala poświęcona pamięci Ireny Sendlerowej oraz 50. rocznicy powstania Orderu Uśmiechu
Debata Prezydenta Miasta, Rzecznika Praw Dziecka i świdnickich Kawalerów Orderu Uśmiechu, podczas której dzieci zadawały pytania zaproszonym gościom, ok. 300 osób;
  - Noc Świętojańska
Zaprezentowanie obrzędów nocy świętojańskiej (m.in. puszczanie wianków), zorganizowanie Gry Terenowej „Szukanie Kwiatu Paproci”, ok. 100 osób;
  - Festiwal Kolorów
Święto Wolontariatu i tolerancji, działanie przeciw dyskryminacji, aktywizujące rodziny i społeczność lokalną, ok. 450 osób;
  - Świdnickie Szydełkowanie – ubierzmy Nasze Miasto na Niepodległość
Spotkania szydełkowe organizowane cyklicznie w Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, w efekcie których w biało-czerwone barwy „ubrane” zostały różne elementy przestrzeni miejskiej, ok. 150 osób;
  - Warsztaty dotyczące 100-lecia odzyskania Niepodległości przez Polskę
Warsztaty, w ramach których odbyła się projekcja filmu krótkometrażowego związanego ze 100-leciem odzyskania Niepodległości przez Polskę oraz spotkanie ze specjalnym gościem – „Józefem Piłsudskim”, ok. 100 osób;
  - Patriotyzm weź do domu
Akcja promująca patriotyzm, z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości. Przygotowanych zostało 100 plakatów, na których pojawiło się kilka definicji słowa „PATRIOTYZM”, ok. 100 osób;
  - Spotkanie dyskusyjno-towarzyskie dotyczące 100-lecia odzyskania praw wyborczych przez kobiety w Polsce
Spotkanie zorganizowane w celu uczczenia 100. rocznicy uzyskania przez Polki praw wyborczych, ok. 100 osób.
- źródło: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego, Referat Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Świdnicki Ośrodek Kultury przygotowywał samodzielnie i współorganizował 105 wydarzeń o charakterze integracyjnym i kulturalnym, w sali teatralnej ŚOK, Klubie Bolko, Galerii Fotografii, na świdnickim rynku, w tym m.in.:

- Giełda Staroci, Numizmatów i Osobliwości
-

Giełda organizowana w każdą pierwszą niedzielę miesiąca, na którą przyjeżdżają z całego Dolnego Śląska kolekcjonerzy, łowcy okazji i miłośnicy przedmiotów, których w sklepach już kupić nie można, każdorazowo 170 wystawców, 5.000 nabywców;

➤ Festiwal Teatru Otwartego – Strefa Zabawy

Spektakle rodzinne oraz Centrum Twórczej Zabawy „Ale Heca!”, uczące i rozwijające dzieci przez zabawę, 500 uczestników;

➤ Przegląd Teatryków Przedszkolnych

Przegląd spektakli teatralnych, przygotowanych przez grupy przedszkolne i oddziały przedszkolne ze świdnickich instytucji szkolnych, 320 uczestników;

➤ Festiwal Piosenki Przedszkolnej

Prezentacja umiejętności i dorobku artystycznego dziecięcych wykonawców ze świdnickich placówek, dająca możliwość twórczej konfrontacji, wymiany pomysłów i doświadczeń w pracy z dziećmi oraz zapewniająca doskonałą zabawę, 35 uczestników;

➤ Dzień Kultury Lwowa

Współorganizowany z Towarzystwem Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-Wschodnich oddział Świdnica, realizowany w formie m.in. prelekcji, występów artystycznych i wystawy edukacyjnej, 315 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

3. Młodzieżowy Dom Kultury zorganizował lub współorganizował w ramach integracji rodzin imprezy:

➤ koncerty:

- La Chansone „Nasze drogi” – 80 uczestników,

- Nasze Domowe ZOO SP Nr 4 – 60 uczestników,

- Zespołu Totus Musicus w ramach projektu „Poznaj Księcia Bolka” – 250 uczestników,

- Zespołu Totus Musicus i jego gości – 250 uczestników;

➤ VII urodzinowe spotkanie przyjaciół koła To Tu To Tam, 50 uczestników;

➤ 30-lecie Towarzystwa Miłośników Lwowa i Kresów Południowo-wschodnich, 250 uczestników;

➤ Dolnośląski Przegląd Piosenki i Pieśni Patriotycznej – prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży dla opiekunów i zaproszonych gości, 200 uczestników;

➤ Konkursy dla dzieci, młodzieży, rodziców i ich opiekunów:

- XXII Międzynarodowy Konkurs Modeli Redukcyjnych „Świdnica Junior”, 110 uczestników,

- piosenki dla dzieci i młodzieży „Przebój z jajem”, 120 uczestników,

- Powiatowy konkurs recytatorski „Nie rzucim ziemi skąd nasz ród”, 100 uczestników;

➤ Warsztaty dla dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów:

- malowanie pisanek, 50 uczestników,

- ceramiczne w SP Nr 4, 70 uczestników,

- malowania i zdobienia bombek choinkowych, 250 uczestników;

➤ Uroczyste Podsumowanie Roku Oświatowego Młodzieżowego Domu Kultury, prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży, wręczenie odznak i podziękowań, 300 uczestników;

➤ uroczyste obchody:

- Rocznicy Zbrodni Katyńskiej, prezentacje artystyczne dla dzieci, rodziców i zaproszonych gości, 300 uczestników,

- Święta Konstytucji 3 Maja, festyn parafialny, wręczenie kokard, prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży, 700 uczestników,

- Dnia Wojska Polskiego, prezentacje artystyczne dzieci, 200 uczestników,

- 100-lecia Odzyskania Niepodległości, wręczenie kokard, śpiewników, korowód, 400 uczestników;

➤ integracyjne spotkania i imprezy:

- festyn z okazji Dnia Dziecka, 450 uczestników,

- prezentacje artystyczne dzieci w trakcie Świdnickiej Gryfiady, 700 uczestników,
- prezentacje artystyczne dzieci w trakcie Dni Świdnicy, 600 uczestników,
- festyn Parafialny na Os. Zarzecze, 700 uczestników,
- festyn rekrutacyjny w SP Nr 4, 150 uczestników,
- jasełka w ramach „Żywej Szopki”, 500 uczestników,
- Wigilia w MDK, 150 uczestników.

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

4. Miejska Biblioteka Publiczna realizowała działania integrujące dla całych rodzin:

- XI Ogólnopolska Biesiada Literacka – Świdnica 2018, 140 uczestników:
  - wręczeniem nagród w Ogólnopolskim Konkursie na Autorską Książkę Literacką-Świdnica 2018,
  - plener Forma Słowa, z udziałem 20 autorów – pisarzy, poetów, grafików, malarzy, fotografików, którzy piszą teksty do ilustracji z nagrodzonej w Ogólnopolskim Konkursie na Autorską Książkę Literacką książki oraz wykonują ilustracje do fragmentu tekstu z nagrodzonej książki, której efektem jest wystawa poplenerowa,
  - Prezentacje Autorskie Laureatów Ogólnopolskiego Konkursu na Autorską Książkę Literacką,
  - Turniej Jednego Wiersza,
  - wystawy, koncerty, spotkania autorskie,
  - koncert zespołu „Dzień Dobry”;
- Noc Bibliotek, 188 uczestników

Ogólnopolska akcja w niekonwencjonalny sposób promująca korzystanie z zasobów bibliotek, jako najbardziej otwartych i dostępnych instytucji kultury z ofertą dla osób w każdym wieku, z których zasobów warto korzystać. Biblioteki łączą siły i czekają na czytelników z mnóstwem atrakcji – niecodziennych spotkań z literaturą i jej gwiazdami;

- Narodowe Czytanie, 60 uczestników

Lekturą Narodowego Czytania na kulminację akcji 8 września 2018 r. było „Przedwiośnie” Stefana Żeromskiego;

- Projekt „Łączy nas Niepodległa”, 120 uczestników

Projekt powstał w ramach obchodów 100 rocznicy odzyskania przez Polskę Niepodległości, ma na celu wzmocnienie tożsamości narodowej i pogłębienie lokalnego patriotyzmu, a także szerzenie wiedzy historycznej wśród młodzieży. Poszczególne działania w ramach projektu skierowano do różnych grup mieszkańców Świdnicy;

- Koncert „Pokoleńdźmy razem”, w wykonaniu pracowni muzycznej MDK w Świdnicy, 70 uczestników.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna

5. W ramach zadań programowych, świdnickie placówki oświatowe realizują działania integrujące rodziny podopiecznych, poprzez:

- organizację festynów integracyjnych na terenie placówki, parafialne, z udziałem uczniów, ich rodzin i mieszkańców społeczności lokalnej;
- organizację wspólnych popołudniowych spotkań, warsztatów dla dzieci i ich rodziców, uczących wspólnego spędzania czasu wolnego;
- włączanie rodziców we wspólną z dziećmi organizację działań, imprez, uroczystości, wycieczki;
- organizację kiermaszy wielkanocnych, bożonarodzeniowych, z udziałem rodziców;
- konkursy kolęd i pastorałek;
- projekty, m.in.: Z miłości do Niepodległej, Potyczki rodzinne, Sportowa Sobota, Kocham Cię Polsko, Jesteśmy Razem, Rodzinne potyczki z ortografią.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

---

6. Świdnickie rodziny wielodzietne, w których wychowuje się troje lub więcej dzieci, mogą uczestniczyć w programie polityki prorodzinnej pod nazwą Świdnicka Karta Dużej Rodziny. Posiadanie karty ułatwia rodzinom wielodzietnym dostęp do dóbr kultury, dzięki promocyjnym warunkom korzystania z nich:

- do programu przystąpiło 101 partnerów – samorządowych jednostek organizacyjnych i firm prowadzących działalność gospodarczą, które wprowadziły zniżkowe i promocyjne opłaty dla osób posiadających Kartę, w tym 1 w 2018 r.
- wydano łącznie 1.171 kart – 234 rodzinom, w tym 436 dla rodziców/opiekunów i 738 dla dzieci.

Od początku realizacji Programu, tj. od dnia 15 stycznia 2014 r. przystąpiło do niego 459 świdnickich rodzin, w tym 44 rodziny wielodzietne po raz pierwszy dołączyły do programu w 2018 r.

Na podstawie ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny, świdnickie rodziny wielodzietne korzystają z programu ogólnopolskiego:

- do programu przystąpiło ponad 1.000 firm i instytucji z całej Polski, realizujących ofertę w ponad 10.000 miejsc,
- karty wydano łącznie 380 świdnickim rodzinom, dla 1.930 osób w tych rodzinach, w tym 709 rodziców/opiekunów i 1.212 dzieci,
- w 2018 r. do programu dołączyło 50 rodzin, łączna liczba osób w tych rodzinach wynosi 258, w tym 102 rodziców/opiekunów oraz 156 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1.2. Zidentyfikowany problem:

Niedostateczna świadomość rodziców

Działania:

- Motywowanie rodziców i rodzin do korzystania z poradnictwa i szkoleń w zakresie kwestii wychowawczych, problemów związanych z uzależnieniami i przemocą domową;
- Promowanie działań edukacyjnych skierowanych do rodziców obecnych i przyszłych w zakresie pełnienia prawidłowych ról w rodzinie i społeczeństwie;
- Wspieranie i organizowanie form integracji rodziny, promujących zdrowy styl życia, wolny od używek, agresji i przemocy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych motywowane są do korzystania ze wsparcia specjalistycznego w trakcie realizacji zadań przez Zespół Interdyscyplinarne ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Miejską Komisję ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, psychologów zatrudnionych w palcówkach oświatowych, asystentów rodziny, pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz kuratorów.

2. Rodzice, opiekunowie i rodziny podopiecznych świdnickich przedszkoli i szkół podstawowych motywowani są do korzystania z poradnictwa specjalistycznego, w formie m.in.:
- informowania rodziców, u których zaobserwowano trudności opiekuńczo-wychowawcze, gdzie i jak korzystać ze wsparcia specjalistycznego, pomocy społecznej, zespołów specjalistycznych, o dostępnej literaturze oraz współpracowały w tym zakresie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną,
- motywowania rodziców i rodziny do korzystania z poradnictwa i działań edukacyjnych w zakresie kwestii wychowawczych, poprzez informowanie o możliwości udziału w warsztatach dla rodziców,

- udostępniania rodzicom i opiekunom materiałów edukacyjnych,
- organizowania spotkań grupowych i indywidualnych z psychologiem, pedagogiem szkolnym, policjantem, przedstawicielem Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

3. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych zrealizował:

- prelekcję dla rodziców uczniów Szkoły Podstawowej nr 1 – Rozpoznawanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, 19 uczestników,
- prelekcję dla rodziców podopiecznych Przedszkola Miejskiego Nr 3 – Adaptacja dziecka w przedszkolu psychologicznym aspektem, 35 uczestników,
- cykl spotkań z poradnią – przedstawienie przedszkolom, szkołom i innym placówkom oferty w zakresie rozpoznania potrzeb i udzielenia wsparcia dzieciom i rodzicom, 105 odbiorców.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

4. Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida dysponuje literaturą na tematy związane z wychowaniem, wspomaganie dzieci i młodzieży w rozwoju, pomocą psychopedagogiczną w sytuacjach trudnych, np. rozwód w rodzinie, osierocenie społeczne, agresja, uzależnienia i prowadzi stałe doradztwo w zakresie doboru literatury rodzicom, w szczególności w rodzinach z dysfunkcjami.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej prowadzone było poradnictwo rodzinne dla klientów, przede wszystkim dla rodzin uwikłanych w problemy uzależnień i przemocy domowej. Działanie obejmowało wstępną diagnozę sytuacji i potrzeb rodziny, wspieranie w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz ukierunkowywanie w dalszej pracy z psychologiem lub/i innym specjalistą. Poradnictwo udzielane było w oparciu o program wspierający rodzinę w jej funkcjonowaniu, opracowany przez terapeutę rodzinnego, we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikami socjalnymi oraz asystentami rodziny. Łącznie zrealizowano 394 godziny konsultacji, w tym udzielono:

- 316 konsultacji osobom dorosłym,
- 78 konsultacji dzieciom,
- 213 porad osobom dorosłym korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 18 osobom niepełnosprawnym,
- 103 porady osobom dorosłym korzystającym z innych oddziaływań terapeutycznych, w tym 13 osobom niepełnosprawnym,
- 78 porad dzieciom korzystającym ze wsparcia, poradnictwa lub terapii rodzinnej, w tym 12 dzieciom niepełnosprawnym.

Rodzaj zgłaszanych trudności:

zakres zgłaszanych trudności	liczba osób		
	łącznie	dorośli	dzieci
problemy małżeńskie/par/rodzinne	166	143	23
problemy wychowawcze	110	77	33
współuzależnienie	21	21	-
uzależnienie	5	5	-

przemoc domowa	27	27	-
niepełnosprawność	11	7	4
zaburzenia emocjonalne, psychiczne, w zakresie zachowania, odżywiania i inne	179	120	59
bezrobocie	52	52	-
inne działania, w tym konsultacje z pracownikami socjalnymi na rzecz pracy z rodziną	103	103	-

źródło: Prywatna Praktyka Psychoterapii Renata Halejcio

2. Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

- umożliwiały konsultacje ze specjalistami: psychologiem, pedagogiem,
- realizowały pedagogizację rodziców, poprzez spotkania grupowe i indywidualne wychowawcy klasy, innych nauczycieli i specjalistów z rodzicami, rozmowy mediacyjne, interwencje w środowisku domowym, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły, m.in. w tematach:
  - Szacunek – każdy na niego zasługuje, ponieważ...
  - Wiara, nadzieja, miłość – przepis na dobre życie,
  - Każdy jest inny i wyjątkowy – tolerancja,
  - Nauka nabywania świadomości własnych słabych i mocnych stron, kształtowanie samoakceptacji i budowania poczucia własnej wartości,
- diagnozowały środowiska rodzinne podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania,
- edukowały uczniów klas starszych, w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie, zajęć wychowawczych w zakresie konfliktów w rodzinie, wartości, systemu kar i nagród.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

Liczba osób uczestniczących w szkoleniach i innych działaniach edukacyjnych:

1. Dla mieszkańców Świdnicy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnił możliwość uczestniczenia w warsztatach wspierania rodziców i wychowawców pn. „Szkoła dla rodziców i wychowawców”. Uczą one otwartej, konstruktywnej komunikacji w rodzinie i poza nią, relacji opartych na wzajemnym szacunku i współpracy, służących tworzeniu środowiska najbardziej wspierającego naturalny rozwój dziecka. Ich celem jest pomoc w radzeniu sobie w codziennych kontaktach z dziećmi i młodzieżą, ukierunkowanie na przeciwdziałanie zachowaniom problemowym dzieci i młodzieży oraz podnoszenie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli. W 2018 r. zrealizowano 7 edycji programu, które łącznie ukończyło 87 osób. Spotkania odbywały się w grupach maksymalnie 12-15 osobowych, w formie 10 spotkań, po 4 godz. lekcyjne, łącznie w wymiarze 40 godz. dla każdej z grup, w tym:

- 4 edycje części I Budowanie relacji dorosły-dziecko – 54 osoby, w zakresie:
  - wyrażania oczekiwań i ograniczeń tak, aby były przez dziecko respektowane,
  - rozpoznawania, wyrażania i akceptowania uczuć,
  - aktywnego, wspierającego słuchania,
  - motywowania dziecka do współdziałania,
  - modyfikowania niepożądanych lub nieodpowiednich zachowań dziecka,
  - uwalniania dzieci od grania narzuconych ról w domu i szkole,
  - wspierania procesu usamodzielniania się dziecka,
  - budowania realnego poczucia własnej wartości dziecka,
  - konstruktywnego rozwiązywania konfliktów;
- 2 edycje części II Wspieranie procesu budowania wzajemnych (opartych na więzi i szacunku) relacji między dziećmi – 26 osób, w zakresie:

- rywalizacji i zazdrości między dziećmi,
- kłótni, bójek dzieci i różnych innych trudności,
- problemów sprawiedliwości, ulubieńców i egoizmu,
- wpływu ról na relacje między dziećmi;
- 1 edycja części III dla rodziców i wychowawców nastolatków uwzględniająca problemy wieku dorastania – 7 osób, w zakresie:
  - młodzieńczego buntu,
  - pragnienia akceptacji,
  - potrzeb decydowania o sobie,
  - przedwczesnego zainteresowania seksem,
  - narkotyków,
  - niebezpieczeństwa mediów.

Warsztaty prowadzone były w oparciu o program i standardy Szkoły dla Rodziców i Wychowawców Ośrodka Rozwoju Edukacji w Warszawie, przez dwie osoby posiadające certyfikat realizatora programu wydany przez ORE, uprawniający do prowadzenia I, II i III części programu. Informacja o możliwości udziału w programie przekazywana była podopiecznym przez pracowników socjalnych, asystentów rodziny oraz umieszczana na stronie internetowej Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Zadanie publiczne miasta pn. „Działania mające na celu wspieranie i promowanie rodziny” Gminy Miasta Świdnicy zleciła w trybie otwartych konkursów ofert Fundacji Małżeństwo Rodzina, 320 osób (160 małżeństw).

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

3. Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy w ramach działań wspierających rodziny we wzmacnianiu ich funkcji opiekuńczych i wychowawczych zrealizował:

- warsztaty „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców”, 40 uczestników,
- „Spotkania z Rodziną” w ramach terapii pedagogicznej, 156 uczestników, którym łącznie udzielono 273 porady.

źródło: Zespół Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych

4. W celu wspierania rodziców i wychowawców przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy i Ośrodek Interwencji Kryzysowej realizowały:

- Trening Umiejętności Wychowawczych w ramach Programu Korekcyjno-Edukacyjnego, 10 uczestników,
- warsztaty umiejętności wychowawczych dla sprawców przemocy w rodzinie, 10 osób, w tym 8 kobiet i 2 mężczyzn.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

5. Miejskie przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

■ realizowały programy i zajęcia w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych, m.in.:

- Kompetentny rodzic,
- Zasady dobrej komunikacji,
- Konflikty i ich rozwiązywanie,
- Relacje rówieśnicze,
- Trudne relacje z rodzicem po rozwodzie,
- Areszt jednego z rodziców;

- realizowały pedagogizację rodziców, poprzez spotkania grupowe, ulotki i gazetki informacyjne, artykuły:
    - Słowa ranią – czyli jak unikać krzyku, kpin i obrażania dziecka,
    - O sztuce towarzyszenia dziecku,
    - Dlaczego warto pozwolić dzieciom być samodzielnym,
    - Jesteś rodzicem i masz małe dzieci?
    - Profilaktyka krzywdzenia małych dzieci;
  - umożliwiały konsultacje indywidualne w zakresie kompetencji wychowawczych ze specjalistami: psychologiem, pedagogiem, wychowawcami klas, rozmowy mediacyjne;
  - diagnozowały środowiska rodzinne podopiecznych z uwzględnieniem wielu perspektyw (wychowawcy, rodziców, dziecka) oraz systematycznie monitorowały zadeklarowane i podjęte przez rodziców działania;
  - informowały rodziców, u których zaobserwowano trudności opiekuńczo-wychowawcze, gdzie i w jaki sposób skorzystać ze wsparcia specjalistycznego, pomocy społecznej, zespołów specjalistycznych, o dostępnej literaturze oraz współpracowały w tym zakresie z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
  - motywowały rodziców i rodziny do korzystania z poradnictwa i działań edukacyjnych w zakresie kwestii wychowawczych, poprzez informowanie o możliwości udziału w warsztatach dla rodziców, dostępności specjalistycznego poradnictwa na terenie Świdnicy.
- źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

Liczba imprez i innych działań integrujących rodziny:

1. Urząd Miejski organizował lub współorganizował przedsięwzięcia kulturalne i rekreacyjne integrujące rodziny, promujące zdrowy styl życia, wolny od używek, agresji i przemocy:

- Świdnicki Bieg Noworoczny ZAPBADURA

Bieg na wyznaczonej trasie na Osiedlu Zawiszów, dla dorosłych, 400 osób i dzieci, 150 osób;

- Aktywni 24

Akcja mająca na celu pobicie rekordu w jeździe na rowerze stacjonarnym, biegu na bieżni mechanicznej oraz na ergonometrie – w biciu rekordu mogli uczestniczyć tylko dorośli (osoby, które ukończyły 18 lat), jednak kibicowały całe rodziny uczestników, które były obecne przy scenie w Galerii, gdzie odbywało się bicie rekordów, 170 osób;

- Świdnica na rowery

Rajd 13-kilometrową trasą, z udziałem ok. 1.500 rowerzystów. Wszyscy spotkali się na terenie Ośrodka Sportu i Rekreacji, gdzie zorganizowano piknik, z zamkami dmuchanymi, pokazami cross fitu, grami przygotowanymi przez LZS i torem przeszkód, pokazem grupy fitness. Policja znakowała rowery, a przekąski przygotowali świdniccy harcerze;

- XII Targi „Zdrowie ma smak”

Celem Targów jest promowanie tzw. „zdrowej” żywności, produkowanej przez firmy rodzinne, gospodarstwa ekologiczne, agroturystyczne, wytwarzanej w sposób tradycyjny bez dodatku środków konserwujących, substancji dodatkowych i sztucznych aromatów. Do udziału w Targach zapraszani są wystawcy realizujący główne cele targów, poprzez prezentację, degustację i sprzedaż produktów ekologicznych i regionalnych o wysokiej jakości zdrowotnej i wysokiej wartości żywieniowej. Podczas Targów odbywają się również profilaktyczne badania lekarskie, konsultacje medyczne, pogadanki o zdrowiu, 5.000 osób;

- RST Półmaraton Świdnicki

Impreza cykliczna, bieg na dystansie 21,0975 km, równym połowie długości biegu maratońskiego – konkurencja lekkoatletyczna, zaliczana do biegów długich. Trasa Półmaratonu Świdnickiego przebiegała ulicami Świdnicy oraz przez drogi Gminy Świdnica. Dodatkową atrakcją był bieg na 5 km – Dzika Piątka oraz biegi dla dzieci, 2.000 osób;

- Filmoterapia

Projekt filmowy w ramach 11. Międzynarodowego Festiwalu Filmu Dokumentalnego „Okiem młodych”, w którym poruszana była problematyka m.in. z zakresu uzależnień, wykluczenia społecznego, samotności oraz inne problemy, które stanowią zagrożenie dla bezpiecznego funkcjonowania, zarówno dla młodzieży, jak i osób starszych. W trakcie Festiwalu miał miejsce wykład Tomasza Bilickiego, pedagoga i terapeuty o wieloletnim doświadczeniu, w którego centrum zainteresowania znajduje się problematyka profilaktyki uzależnień młodzieży oraz profilaktyka zachowań ryzykownych w szkole;

➤ Lato na podwórku

Projekt realizowany w okresie wakacyjnym we współpracy z Fundacją Ładne Historie, adresowany do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym. Realizowany w formie zajęć profilaktyczno-edukacyjnych, z wykorzystaniem animatorów, 326 uczestników.

źródło: Wydział Promocji Urzędu Miejskiego, Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2. Świdnicki Ośrodek Kultury zrealizował przedsięwzięcia kulturalne integrujące rodziny, ukazujące możliwość spędzania czasu w sposób wolny od używek:

➤ Konkurs na Palmy Wielkanocne

Skierowany do dzieci, młodzieży i dorosłych, w celu podtrzymywania tradycji ludowych, 55 uczestników;

➤ Świdnicki Przegląd Zespołów Kolędniczych

Obchody kolędnicze w tradycyjnej formie, w celu ocalenia od zapomnienia tej oryginalnej dziedziny ludowego folkloru, 2.500 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

3. W ramach zadań Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji zorganizowano:

➤ Bieg Niepodległości, ponad 1.500 uczestników w wieku od kilku miesięcy do 78 roku życia;

➤ Bieg Noworoczny, 400 dorosłych uczestników, 150 dzieci;

➤ Piknik Rowerowy, ok. 1.500 uczestników w różnym wieku;

➤ Bieg Papięski i Rodzinne Zawody Kajakowe, ok. 550 uczestników;

➤ Dzień Sportowy w ramach Dni Świdnicy;

➤ Matex Bieg Małego Gładiatora, ok. 200 dzieci w wieku 7-14 lat.

źródło: Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji

4. Młodzieżowy Dom Kultury zrealizował przedsięwzięcia o charakterze integracyjnym dla rodzin, promujące styl życia wolny od używek, agresji i przemocy:

➤ turnieje szachowe:

- VIII Szachowe Mistrzostwa Świdnicy dzieci i dorosłych, 200 uczestników,

- Turniej Szachowy o Szablę Piłsudskiego, 300 uczestników;

➤ rajdy z udziałem dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów:

- Rajd pieszy VIII odcinek Głównego Szlaku Sudeckiego – Góry Kamienne, 50 uczestników,

- Finał Indywidualnego rajdu „6 x Dolny Śląsk”, 50 uczestników,

- X Nepomucenowy Koła To Tu To Tam, 50 uczestników,

- Wycieczka Krajoznawcza „Rodzinny Rajd Szlakiem Jana Pawła II, 54 uczestników,

- Rajd Niepodległości „Szlakiem zamków piastowskich”, 54 uczestników;

➤ Bieg Pamięci Żołnierzy Wyklętych, 750 uczestników;

➤ Bieg Patrolowy Śladami Mieczysława Kozara-Słobódzkiego, 200 uczestników;

➤ Ogólnopolskie Młodzieżowe Turnieje Turystyczno Krajoznawcze PTTK, dla dzieci, młodzieży, rodziców i opiekunów, 410 uczestników.

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

---

5. Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe w ramach działalności programowej:

- przygotowywały obchody świąt związanych z rodziną i pełnieniem określonych ról społecznych przez poszczególnych jej członków;
  - edukowały uczniów klas starszych, w ramach lekcji wychowania do życia w rodzinie, zajęć wychowawczych, w zakresie konfliktów w rodzinie, wartości, systemu kar i nagród;
  - realizowały działania integrujące rodziny podopiecznych, promujące zdrowy styl życia, wolny od używek, agresji i przemocy, m.in. w ramach projektów:
    - zabawy i gry sportowe dla całych rodzin: Bieg po zdrowie, Trzymaj formę, Sportowe przerwy, Rodzinna Liga Halowej Piłki Nożnej, Rodzinne potyczki sportowe, Sportowa sobota,
    - warsztaty świąteczne dla rodziców i dzieci,
    - imprezy i uroczystości społeczności przedszkolnej i szkolnej: Pasowanie na ucznia, Jasełka, Dzień Babci i Dziadka, Dzień Matki i Ojca, Dzień Dziecka,
    - rodzinne festyny i wyjazdy integracyjne: Dzień Rodziny, Mama, tata i ja, Festyn sportowo-rekreacyjny Kochamy Cię Polsko, Z miłości do Niepodległości, Orszak Trzech Króli, Jasełka.
- źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

1.3. Zidentyfikowany problem:

Ograniczona możliwość uzyskania profesjonalnej porady prawnej

Działania:

- Zapewnienie dostępności do profesjonalnych porad prawnych;
- Edukacja publiczna.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba podmiotów udzielających profesjonalnych porad i wsparcia:

W 2018 r. w Świdnicy dostępne były punkty udzielania nieodpłatnego poradnictwa prawnego:

➤ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W ramach pracy na rzecz klientów porad i konsultacji prawnych udzielał radca prawny Ośrodka, ul. Wałbrzyska 15, ul. Franciszkańska 7;

➤ Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Poradnia przy Parafii pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP udzielała porad w sprawach opiekuńczych, wychowawczych i rodzinnych, przemocy w rodzinie, w zakresie prawa pracy, ul. Budowlana 6;

➤ Punkt Informacji Prawnej i Obywatelskiej

Punkt udzielał porad dotyczących m.in. problemów rodzinnych (np. ojcostwo, alimenty, stosunki majątkowe, świadczenia na dzieci, rozwód, separacja), mieszkaniowych, bezrobocia, pracy, ubezpieczenia społecznego, ul. Kościelna 10;

➤ Punkt Interwencji Kryzysowej

Punkt przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie udzielał wsparcia w zakresie szeroko rozumianej interwencji kryzysowej, ul. Żeromskiego 16/8;

➤ Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych

Radca prawny udzielał porad prawnych, obywatelskich i mediacji, ul. Długa 33;

➤ Caritas Diecezji Świdnickiej

Pomoc prawna udzielana przy ul. Westerplatte 4-6;

➤ Prokuratura Rejonowa w Świdnicy

Porady udzielane były w trakcie codziennych dyżurów w godzinach urzędowania Prokuratury oraz w ramach Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw, w czasie którego porad prawnych udzielała prokuratury, ul. Zamkowa 2.

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej z poradnictwa i konsultacji udzielanych przez radcę prawnego Ośrodka skorzystało 110 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. W ramach pomocy prawnej realizowanej przez Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie udzielono łącznie 99 porad, 87 osobom, w tym z powodu przemocy domowej – 9 porad dla 7 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Zadanie publiczne miasta pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, zlecone w trybie otwartego konkursu ofert na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2018 rok, realizowała Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna. Radca prawny udzielił porad 32 osobom, w ramach 76 godz., w zakresie problemów wychowawczych, uzależnień, współuzależnienia, przemocy domowej oraz spraw związanych ze spadkiem.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

4. Prokuratura Rejonowa w Świdnicy udzieliła 5 osobom nieodpłatnie poradnictwa prawnego:

- w godzinach urzędowania jednostki,

- w ramach akcji „Tygodnia Pomocy Ofiarom Przestępstw”.

źródło: Prokuratura Rejonowa

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Informacja o miejscach i formach pomocy, zawierająca dane teleadresowe, sposób kontaktu, czas i miejsce, gdzie można uzyskać poradnictwo i wsparcie oraz jego zakres, jest na bieżąco aktualizowana i dostępna na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej www.mops.swidniaca.pl.

O działaniach podejmowanych na terenie Miasta w zakresie problematyki przemocy w rodzinie oraz o istotnych dla mieszkańców Świdnicy ofertach w tym zakresie na terenie kraju na bieżąco umieszczana jest informacja:

- na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej: www.mops.swidniaca.pl,
- na stronie Urzędu Miejskiego: www.um.swidnica.pl,
- w lokalnych mediach.

1.4. Zidentyfikowany problem:

Nie ujawnianie przemocy w rodzinie – utrzymująca się „szara strefa”

Działania:

- Usprawnienie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- Edukacja medialna;
- Zapewnienie dostępności do terapii dla osób doznających przemocy i sprawców przemocy;
- Szkolenia specjalistycznych służb zawodowo stykających się z przemocą w rodzinie.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba działań koordynujących systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

Działania w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie zostały usystematyzowane w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Miasto Świdnica na lata 2016-2020, ustanowionym uchwałą nr XVI/169/16 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 stycznia 2016 r. Koordynatorem działań podejmowanych w oparciu o Program jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Świdnicy, który zapewnia również obsługę techniczną i merytoryczną Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Zespół został powołany Zarządzeniem Prezydenta Miasta Świdnicy nr 0050-297/2015 z dnia 7 września 2015 r. na podstawie uchwały nr VII/48/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 15 kwietnia 2011 r. w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania. Program umożliwia koordynowanie działań instytucji, organizacji i specjalistów zaangażowanych w realizację zadań w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz innych podmiotów pełniących funkcje wspierające, do których należą:

- Urząd Miejski w Świdnicy, Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- Prokuratura Rejonowa w Świdnicy,
- Sąd Rejonowy w Świdnicy,
- Straż Miejska w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współzależnienia w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- służba zdrowia,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zakupił 5 plakatów, których grafika była nagrodzona i wyróżniona w 13. edycji konkursu Galerii Plakatu AMS zorganizowanego w 2012 r. pod hasłem „Przemoc. Twoja sprawa”. Plakaty wzywają do niepozostawiania obojętnym na przemoc, obalania stereotypów „nie wtrącam się, to nie moja sprawa”. Projekt zakładał pokazywanie nagrodzonych prac w przestrzeni publicznej: na przystankach, na ulicach polskich miast. Zakupione przez Ośrodek plakaty były wystawione w trakcie spotkań edukacyjnych dla realizatorów działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Urząd Miejski, w ramach działań edukacyjno-informacyjnych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy zakupił i rozdysponował materiały:

- plakaty:

- Nie karm trolla (26 egzemplarzy),
  - Nie hejtuj! (26 egzemplarzy),
  - Cyberprzemoc – niby wirtualna, a naprawdę boli (11 egzemplarzy),
  - Cyberprzemoc. Dotyka jak w realu (12 egzemplarzy),
  - Nie eksperymentuję. Nie piję, nie palę! (22 egzemplarze),
  - W ciąży mądrze decyduję o przyszłości dziecka (FASD i FTS) (39 egzemplarzy);
  - płyty CD z audycjami edukacyjnymi dotyczącymi cyberprzemocy (19 egzemplarzy);
  - ulotki i broszury:
  - Przemoc w sieci boli jak w realu (2.280 sztuk),
  - NIE Eksperymentuję. Alkohol i papierosy to trucizna! (1.900 szt.),
  - Przemoc w sieci boli w realu (1.440 szt.),
  - Cyberprzemoc. Wiedzieć, aby chronić (750 sztuk),
  - Cyberprzemoc. Znać prawo, by walczyć (2.060 sztuk),
  - Moje dziecko – agresor czy ofiara? (750 sztuk),
  - W ciąży mądrze decyduję o przyszłości dziecka (FASD i FTS) (2.500 szt.),
  - Miniporadnik dla sprzedawców alkoholu oraz wyrobów tytoniowych (100 szt.).
- źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

3. Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe realizowały na rzecz społeczności rodziców, opiekunów i dzieci, w ramach działalności programowej, przedsięwzięcia mające na celu poszerzanie wiedzy w zakresie problematyki przemocy, konsekwencji wynikających z jej stosowania, radzenia sobie z problemem, m.in. w formie:

- spotkań edukacyjnych z policjantem, psychologiem, pedagogiem, terapeutą uzależnień,
- zajęć wychowawczych z wychowawcą klasy, innymi nauczycielami i specjalistami,
- prezentacji multimedialnej dla rodziców dotyczącej specjalnych potrzeb dzieci,
- wewnętrznych programów przeciwdziałania agresji i przemocy, m.in.: Wiem, co robię; Spójrz inaczej; Tak, czy Nie; Saper, czyli jak rozminować agresję; akcja „Stop agresji w ramach Międzynarodowego Dnia Dzieci Będących Ofiarami Agresji; Przemocy-STOP; Bezpieczne dziecko jest świadome zagrożeń i potrafi na nie reagować,
- artykułów w gazetkach i na tablicach informacyjnych w placówkach, m.in.: Rozpoznawanie symptomów przemocy wobec dziecka.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. Grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbyły 508 posiedzeń:

- 214 rodzin objętych było procedurą „Niebieskie Karty”, z czego 142 procedury wszczęto w 2018 r. – zgodnie z obowiązującymi przepisami, dla każdej uruchomionej procedury „Niebieskie Karty” grupy robocze ustalają indywidualny plan pomocy, na podstawie sporządzonej diagnozy sytuacji rodziny i ustalonych potrzeb,
- sporządzono 169 formularzy „Niebieska Karta-C”, wypełnianych z osobą doznającą przemocy,
- sporządzono 66 formularzy „Niebieska Karta-D”, wypełnianych w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie,
- w wyniku pracy grup roboczych pracownicy Ośrodka:
  - sporządzili 25 doniesień do prokuratury,
  - sporządzili 49 powiadomień do Sądu Rodzinnego i Nietletnich o potrzebie objęcia rodziny nadzorem kuratorskim,
  - złożyli 22 wnioski do Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- zakończono 154 procedury „Niebieskie Karty”, w tym:

- 134 na skutek ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy,
- 20 w wyniku braku zasadności podejmowanych działań.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2. Komenda Powiatowa Policji realizując działania w związku z przemocą w rodzinie:

- założyła 109 „Niebieskich Kart-A” wszczynających procedurę, w tym 18 kolejnych „Niebieskich Kart-A” zakładanych w toku prowadzonej procedury,
- zatrzymała 42 osoby (w tym 1 kobietę), wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie, celem przewiezienia do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych lub doprowadzonych do wytrzeźwienia,
- sporządziła 18 wniosków (w tym 1 wobec kobiety) do Prokuratury Rejonowej w Świdnicy o objęcie aktem oskarżenia wobec osób podejrzanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

3. Sąd Rejonowy I Wydział Cywilny zarejestrował 13 spraw o zobowiązanie sprawcy przemocy w rodzinie do opuszczenia mieszkania zajmowanego wspólnie z innym członkiem rodziny, wobec którego dopuścił się przemocy w rodzinie. W 5 sprawach zobowiązano sprawcę przemocy do opuszczenia lokalu mieszkalnego.

źródło: Sąd Rodzinny I Wydział Cywilny

4. Prokuratura Rejonowa w Świdnicy prowadziła 273 postępowania karne wobec sprawców przemocy w rodzinie:

- wobec 93 osób zastosowano nieizolacyjne środki zapobiegawcze, z czego:
  - w 47 przypadkach polegające na nakazie opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym,
  - w 46 przypadkach na dozorze policji połączonym z zakazem kontaktowania się z osobą pokrzywdzoną,
- w 15 sprawach zastosowano środek izolacyjny w postaci tymczasowego aresztowania.

źródło: Prokuratura Rejonowa

5. Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze realizował profesjonalne programy terapeutyczne mające na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy:

- Poradnictwo i terapię indywidualną dla osób uwikłanych w przemoc domową i dla rodziców osób uzależnionych, w celu rozwiązywania zdiagnozowanych problemów – 143 osoby, 36 dyżurów terapeutycznych, 144 godz.
- Grupowy Trening Asertywności dla osób doświadczających przemoc domową, w zakresie poszerzenia wiedzy na temat złości i agresji, treningu asertywnego zachowania – 21 uczestników, 2 treningi x 25 godz., łącznie 50 godz.
- Terapię grupową dla osób doświadczających przemocy domowej, w celu jej zatrzymania – grupa otwarta, w której brało udział 6-11 osób, 33 sesje, 132 godz.
- program korekcyjno-edukacyjny pn. Terapia grupowa dla sprawców przemocy domowej, w zakresie konstruktywnych zmian w zachowaniu w celu zatrzymania przemocy – grupa otwarta, w której brało udział 6-10 osób, 20 sesji, 80 godz.
- Grupę pracy nad złością, w celu poszerzenia wiedzy w zakresie złości i agresji, treningu radzenia sobie ze złością i asertywnego wyrażania złości – grupa otwarta, w której brało udział 7-18 osób, 12 sesji, 48 godz.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

---

6. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie prowadził program w formie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie, który ukończyła 1 osoba.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

1. Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie odbywają się nie rzadziej niż raz na kwartał, zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. W 2018 r. zorganizowano 4 spotkania Zespołu, na których omawiano problematykę przemocy w rodzinie w Gminie Miasto Świdnica, podejmowano działania wynikające z procedury „Niebieskie Karty” oraz omawiano problemy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie pojawiające się w jednostkach reprezentowanych przez członków Zespołu. Dyskutowano na temat skuteczności podejmowanych działań na rzecz rodzin uwikłanych w problem przemocy domowej oraz zajmowano się szczególnie złożonymi indywidualnymi przypadkami (na prośbę grupy roboczej), celem korzystnego dla rodziny rozwiązania.

źródło: Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w 2018 r. przeprowadził działania edukacyjne podnoszące poziom wiedzy i doskonalące umiejętności dla pracowników Ośrodka oraz innych osób pracujących w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- szkolenie „Dziecko jako ofiara przemocy” poświęcone postępowaniu w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia dziecka dla pracowników socjalnych oraz funkcjonariuszy Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy, poprowadzone przez Jacka Popów, trenera, pedagoga resocjalizacyjnego, specjalistę w obszarze pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, 21 uczestników;
- dwudniowe warsztaty „Diagnozowanie dziecka wykorzystywanego seksualnie za pomocą obserwacji objawów u dziecka i czynników ryzyka w rodzinie i środowisku”, poprowadzone przez dr Agnieszkę Wierę-Wysoczańską, psychologa, psychoterapeutę, superwizora, specjalistę w zakresie terapii dziecka wykorzystywanego seksualnie. Przedmiotem warsztatów były m.in. tematy: czynniki ryzyka w rodzinie i środowisku dziecka, dynamika przemocy seksualnej, objawy specyficzne i niespecyficzne u dziecka, mogące świadczyć, że zostało wykorzystane seksualnie. 16 uczestników, w tym asystenci rodziny, pracownicy socjalni, oraz przedstawiciele Zespołu Interdyscyplinarnego i Punktu Interwencji Kryzysowej przy PCPR w Świdnicy;
- szkolenie „Współpraca asystenta rodziny, pracownika socjalnego oraz koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej”, w zakresie współpracy służb oraz uprawnień pracowników w pracy z rodzinami, w których konieczne jest zabezpieczenie dziecka, w sytuacji bezpośredniego narażenia dziecka na utratę zdrowia lub życia przez opiekunów oraz w zakresie pracy z rodziną, w której dzieci przebywają w pieczy zastępczej. Szkolenie poprowadził Jacek Popów, trener, pedagog resocjalizacyjny, specjalista w obszarze pomocy osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, 22 uczestników;
- seminarium „Metodyki prowadzenia postępowań i podejmowania czynności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie”, poprowadzone przez Marka Rusina, Prokuratora Rejonowego w Świdnicy, w zakresie współpracy służb i organów zajmujących się wsparciem rodziny z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości oraz przemocy w szkole, praw i obowiązków pracowników oświaty. 110 uczestników, będących przedstawicielami oświaty, służby zdrowia, policji, pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych i grup roboczych z terenu powiatu świdnickiego, zajmujących się tematyką przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej uczestniczyli w szkoleniach w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie, organizowanych przez podmioty zewnętrzne:

- Kwestie sporne w procedurze Niebieskiej Karty – 1 osoba,
- Interwencja kryzysowa w pracy z dziećmi i młodzieżą – 1 osoba,
- Współpraca międzyinstytucjonalna w ramach pomocy osobom uzależnionym i doznającym przemocy w rodzinie – 1 osoba,
- Studium Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 1 osoba,
- spotkanie Przewodniczących Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie – 1 osoba,
- Dialog motywujący w pracy z osobą doznającą przemocy w rodzinie – 1 osoba.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3. Pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie uczestniczyli w działaniach edukacyjnych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- szkolenie Komunikacja wolna od przemocy – 3 osoby,
- konferencja naukowa Więzi, które chronią. Bezpieczeństwo i zmiana – 4 osoby,
- szkolenie Wczesne wykrywanie i rozpoznawanie syndromu dziecka krzywdzonego – 2 osoby,
- szkolenie Diagnozowanie dzieci krzywdzonych seksualnie – 1 osoba,
- seminarium Razem bez przemocy – 2 osoby,
- szkolenie Dziecko jako ofiara przemocy-diagnoza i formy pomocy – 2 osoby,
- szkolenie Sposoby radzenia z zachowaniami agresywnymi wśród rodziców, dzieci i młodzieży – 1 osoba.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

4. Funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Świdnicy systematycznie uczestniczą w szkoleniach mających na celu poszerzanie wiedzy i umiejętności praktycznych i teoretycznych z zakresu przemocy w rodzinie. W 2018 r. przeprowadzono 6 szkoleń, w których uczestniczyło łącznie 135 funkcjonariuszy.

źródło: Komenda Powiatowa Policji

5. Urząd Miejski w Świdnicy, w ramach działań edukacyjno-informacyjnych w obszarze przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy uczestniczył w realizacji przedsięwzięć:

➤ warsztaty „By nie nienawidzić w sieci”

Warsztaty zorganizowane przez GENESIS Hubert Olchawa z Laskowa obejmowały tematy: uświadomienie uczestników na temat zachowań agresywnych w Internecie, wytworzenie poczucia, iż hejtując ranimy osobę, w którą hejt jest wymierzony, zobrazowanie złożoności uczuć z jakimi walczy osoba doświadczająca hej tu, pokazanie strategii radzenia sobie z hejterami oraz rozszerzenie wiedzy z zakresu pozytywnych integracji interpersonalnych. 19 spotkań po dwie godz., łącznie 38 godz. dydaktycznych;

➤ spektakl „To nie żarty, czyli ostrożność nigdy nie zawadzi”

Autorski spektakl zrealizowany w dwóch edycjach przez Wiesława Cichego oraz Dariusza Skowrońskiego. Udział wzięło 632 uczniów III klas publicznych szkół podstawowych.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

6. Nauczyciele i wychowawcy świdnickich placówek oświatowych na bieżąco biorą udział w działaniach edukacyjnych podnoszących wiedzę i doskonalących umiejętności w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w ramach rad pedagogicznych, konsultacji indywidualnych wychowawców z pedagogiem i psychologiem szkolnym, spotkań, szkoleń i kursów, w tym m.in.:

- spotkanie z prawnikiem z biura Rzecznika Praw Dziecka, dotyczące przepisów prawnych i zagadnień w zakresie wykonywania władzy rodzicielskiej, 3 uczestników (SP 1),

- konferencja Sytuacja prawna dzieci z rodzin rozbitych, 3 uczestników (SP 6),
  - kurs e-learningowy Fundacji Dajmy Dzieciom Siłę, Symptomy wykorzystywania seksualnego a zachowania seksualne dzieci i młodzieży, 1 uczestnik (SP 6),
  - warsztaty Narzędzia pracy tutora i coacha w pracy nauczyciela, 4 uczestników (SP 6),
  - Interwencja kryzysowa w szkole (SP 105),
  - pomoc i lekcje koleżeńskie.
- źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

Cel szczegółowy 2. Rozwój systemu wsparcia dla osób w wieku senioralnym, niepełnosprawnych i chorych

2.1. Zidentyfikowany problem:

Słaba komunikacja pomiędzy organizacjami i instytucjami

Działania:

- Koordynacja pracy organizacji i instytucji;
- Stworzenie jednolitej strategii na rzecz wsparcia osób w wieku senioralnym, chorych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba działań koordynujących pracę organizacji i instytucji:

1. Działania koordynujące pracę organizacji i instytucji realizujących zadania na rzecz mieszkańców Świdnicy zostały usystematyzowane w Programie współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2018 rok, ustanowionym uchwałą nr XXXVII/399/17 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 października 2017 r. Celem Programu było budowanie partnerstwa służącego rozpoznaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianiu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Na podstawie Programu w 2018 r. organizacjom pozarządowym zostały zlecone do realizacji zadania publiczne miasta, w 16 konkursach ofert, w zakresie:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 2 zadania,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 3 zadania,
- organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży – 1 zadanie,
- turystyki i krajoznawstwa – 2 zadania,
- pomocy społecznej – 3 zadania,
- ochrony i promocji zdrowia – 3 zadania,
- działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka – 1 zadanie,
- wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej – 1 zadanie.

W ramach tzw. małych grantów (art. 19 a) zlecono 19 zadań, w tym z zakresu:

- wspierania i upowszechniania kultury fizycznej – 1 zadanie,
- kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego – 10 zadań,
- organizacji wypoczynku dzieci i młodzieży – 1 zadanie,
- ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego – 2 zadania,
- ochrony i promocji zdrowia – 2 zadania,
- działań na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka – 2 zadania,
- podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej – 1 zadanie,

- nauki, szkolnictwa wyższego edukacji, oświaty i wychowania – 1 zadanie.

Ułatwienie koordynacji i wsparcia pracy organizacji pozarządowych realizujących zadania na rzecz mieszkańców Świdnicy jest możliwe dzięki prowadzeniu Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przy ul. Długiej 33. Organizacje korzystają w Centrum z:

- możliwości udziału w szkoleniach, spotkaniach i innych przedsięwzięciach,
- udostępnionych sal szkoleniowych,
- doradztwa w zakresie wspierania organizacji pozarządowych, finansów, prawa,
- wsparcia Młodzieżowej Rady Miejskiej i Rady Seniorów.

W Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych swoje siedziby ma około 50 organizacji, a z adresu do korespondencji dodatkowo korzysta około 30 organizacji. Organizacje te oraz około 120 organizacji mających siedzibę poza Centrum korzysta z różnych form doradztwa. Poradnictwo udzielane jest ustnie, pisemnie oraz poprzez sprawdzanie i weryfikację przygotowanych dokumentów. Zakres poradnictwa obejmuje:

- założenie i prowadzenie organizacji pozarządowej,
- działalność statutowa organizacji pozarządowej,
- przygotowywanie i rozliczenie projektów o dofinansowanie zadań realizowanych przez organizacje do różnych zlecniodawców.

źródło: Referat Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Miejską jednostką organizacyjną pomocy społecznej, koordynującą działania na rzecz seniorów w mieście, jest Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, który realizuje zadania w zakresie:

- profilaktyki i prewencji psychologiczno-pedagogicznej w celu przeciwdziałania patologii życia społecznego ludzi starszych oraz wydłużenia okresu samodzielnego funkcjonowania,
- poprawy ogólnej sprawności psychofizycznej pensjonariuszy świadcząc usługi edukacyjne, sportowo-rekreacyjne oraz aktywności ruchowej lub kinezyterapii,
- odbudowy i podtrzymania więzi rodzinnych i społecznych, aktywizując pensjonariuszy społecznie i kulturalno-oświatowo,
- tworzenia nowych, dobrych relacji w grupie, opartych na współpracy i wzajemnym szacunku,
- wydłużenia okresu samodzielnego funkcjonowania w życiu codziennym,
- realizacji projektów: Podziwiamy Dolny Śląsk, Uśmiech dużo zmienia, Pomagam sobie, Niezapominajki, Integracja Międzypokoleniowa, W zdrowym ciele zdrowy duch, Kwiaty naszą pasją, Obudzić zmysły, Seniorze pokaż się, Spotkania okolicznościowe – święta.

2.2. Zidentyfikowany problem:

Brak centrum terapii uzależnień od różnych środków psychoaktywnych i współuzależnienia

Działania:

- Rozwój zintegrowanego gminnego systemu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych;
- Poprawa koordynacji działań w zakresie terapii uzależnień i współuzależnienia.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba działań koordynujących system profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkotykowych:

1. Działania w ramach profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w Gminie Miasto Świdnica zostały usystematyzowane w Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkomanii w Gminie Miasto Świdnica na 2018 rok, ustanowionym uchwałą nr XXXIX/424/17 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 21 grudnia 2017 r. Zadania w ramach Programu obejmowały przeciwdziałanie powstawaniu i usuwanie następstw nadużywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych, poprzez ograniczanie spożycia napojów alkoholowych oraz zmianę struktury ich spożywania, inicjowanie i wspieranie przedsięwzięć

mających na celu zmianę postaw w zakresie spożywania alkoholu i używania substancji psychoaktywnych. Obejmowały m.in. interdyscyplinarną współpracę na rzecz rodzin, podmiotów i instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy, edukację medialną, organizowanie form integracji rodziny, motywowanie rodziców i rodzin do korzystania z poradnictwa i szkoleń w zakresie kwestii wychowawczych, problemów związanych z uzależnieniami i przemocą domową oraz organizowanie i wspieranie form opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.

Koordynatorem i realizatorem Programu była Miejska Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Świdnicy, obsługiwana technicznie i merytorycznie przez Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego w Świdnicy. W realizacji Programu uczestniczyły instytucje i organizacje wykonujące na rzecz mieszkańców Świdnicy zadania mieszczące się w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii i przemocy w rodzinie oraz inne pełniące funkcje wspierające:

- Miejski Ośrodek Polityki Społecznej w Świdnicy,
- Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia w Świdnicy,
- Poradnia Leczenia Uzależnień w Zespole Usług Medycznych „Medyk” sp. z o.o. w Świdnicy,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- Komenda Powiatowa Policji w Świdnicy,
- organizacje pozarządowe,
- placówki oświatowe.

2. Mieszkańcy Świdnicy uwikłani w problem alkoholowy i przemocowy korzystali z profesjonalnego leczenia finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia w podmiotach leczniczych wykonujących działalność leczniczą stacjonarnie i całodobowo oraz ambulatoryjnie:
- całodobowy program terapeutyczny realizował Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze,
- terapię w warunkach ambulatoryjnych w Świdnicy realizowała Poradnia Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia, funkcjonująca w strukturach Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze oraz Poradnia Leczenia Uzależnień w Zespole Usług Medycznych „Medyk” sp. z o.o.

Program ponadpodstawowy i pogłębiony trwa od czasu ukończenia programu podstawowego, od 12 do 18 miesięcy. Z uwagi na to, że poziom finansowania świadczeń zdrowotnych z Narodowego Funduszu Zdrowia w obszarze leczenia uzależnienia od alkoholu zabezpiecza tylko podstawowy program psychoterapii uzależnienia, Gmina Miasto Świdnica finansowała, program w ramach terapii ponadpodstawowej, realizowany przez Poradnię w Świdnicy.

2.3. Zidentyfikowany problem:

Marginalizacja rodzin uwikłanych w problemy uzależnień

Działania:

- Edukacja medialna;
- Zapewnienie dostępności do terapii dla osób uzależnionych i współuzależnionych;
- Zapewnienie dostępności do pomocy psychospołecznej i prawnej przed skutkami uzależnień członka rodziny;
- Organizowanie i wspieranie form opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Informacje oraz zaproszenia do udziału w działaniach organizowanych na rzecz rodzin, w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy oraz informacje o formach i miejscach pomocy rodzinom i osobom uwikłanym w problemy uzależnień i przemocy udostępniane są w lokalnych mediach oraz na stronach internetowych Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

2. Działania informacyjno-edukacyjne w obszarze zapobiegania uzależnieniom zrealizował Urząd Miejski w Świdnicy:

- spektakli profilaktycznych „Dopalacze. Siedem stopni donikąd”

Spektakl zrealizowany we współpracy Miasta i Świdnickiego Ośrodka Kultury, przez Teatr Kamienica z Warszawy, ok. 390 uczniów klas III oddziałów gimnazjalnych;

- prelekcja na temat dopalaczy

Prelekcja skierowana do młodzieży klas III oddziałów gimnazjalnych, poprowadzona przez Dorotę Werner, specjalistę z zakresu m.in. psychoterapii uzależnień wraz z ok. 30 minutową dyskusją z młodzieżą w tematyce dopalaczy, ok. 390 uczniów.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

3. Starostwo Powiatowe w Świdnicy zrealizowało 2 koncerty artystyczno-profilaktyczne dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych Powiatu Świdnickiego, 426 uczestników.

źródło: Starostwo Powiatowe

Rodzaje i liczba podmiotów udzielających profesjonalnych porad i wsparcia:

1. Mieszkańcy Świdnicy uwikłani w problem alkoholowy korzystali z profesjonalnego całodobowego programu terapeutycznego finansowanego przez Narodowy Fundusz Zdrowia, realizowanego przez Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze oraz w ramach terapii ambulatoryjnej w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu i Poradni Leczenia Uzależnień w Świdnicy.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

2. Gmina Miasto Świdnica zleciła i udzieliła dotacji na realizację zadania publicznego pn. „Wspieranie działań mających na celu promocję zdrowego i trzeźwego stylu życia wśród osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin”, Stowarzyszeniu Klub Abstynenta „ACCESS”. Do zadań Stowarzyszenia należy udzielanie pomocy w chorobie alkoholowej i innych uzależnieniach na bazie własnych doświadczeń. Integruje środowisko trzeźwościowe, promuje trzeźwy styl życia oraz udziela wsparcia w zakresie utrzymania abstynencji i rodzinom osób uzależnionych. Klub czynny jest 6 dni w tygodniu (poniedziałki, czwartki, piątki 16.30-19.30, wtorki 17.00-19.00, środy, niedziele 16.00-18.00), z dostępem do telefonu. Prowadzi mityngi w ramach 5 grup samopomocowych:

- grupa AA „U Bila Boba” – poniedziałki 17.30-19.00,
- grupa Jedzeniolicy – środy(co 2 tygodnie) 17.00-19.00,
- grupa AA „Nadzieja” – czwartki 17.00-19.00,
- grupa AN „Przebudzenie” – piątki 17.30-19.00,
- grupa AA „Topos” – niedziele 16.00-18.00.

W każdy czwartek, w godzinach 17.00-18.00, odbywają się dyżury osoby uzależnionej, członka zarządu. Spotkania społeczności członków Stowarzyszenia oraz zarządu odbywają się raz w miesiącu. Organizowane są wyjazdy oraz imprezy integracyjne mające propagować zdrowy i trzeźwy styl życia oraz integrować rodziny. Stowarzyszenie bierze udział we współzawodnictwie sportowym oraz współpracuje z innymi klubami abstynenckimi.

źródło: Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ACCESS”

3. W ramach pracy na rzecz klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wsparcia udzielał psycholog Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie szeroko rozumianej interwencji kryzysowej oraz pomocy psychologicznej.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

5. Zadanie publiczne miasta pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, zlecone w trybie otwartego konkursu ofert na podstawie Programu współpracy Gminy Miasto Świdnica z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność społecznie użyteczną na 2018 rok, realizowała Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W programach terapeutycznych realizowanych przez Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze na rzecz mieszkańców Świdnicy:

- 31 osób uczestniczyło w psychoterapii uzależnień w ramach terapii stacjonarnej, z których 26 ukończyło program terapii;
- 3.517 osobom udzielono świadczenia w ramach terapii ambulatoryjnej, finansowanej przez Narodowy Fundusz Zdrowia, w Poradni Terapii Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu i Poradni Leczenia Uzależnień, w tym:
  - uzależnieni zarejestrowani w Poradni – 251 osób,
  - współuzależnieni zarejestrowani w Poradni – 62 osoby,
  - osoby realizujące program terapii uzależnienia – 183 osoby, z czego 56 osób ukończyło program terapii,
  - osoby realizujące program terapii współuzależnienia – 47 osób, z czego 23 osoby ukończyły program terapii;
- w ramach profesjonalnego programu terapeutycznego mającego na celu ograniczenie szkód zdrowotnych wynikających z używania substancji psychoaktywnych, realizowanego na terenie Poradni Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w Świdnicy, na zlecenie Gminy Miasto Świdnica:
  - w ramach grupy otwartej 12-16 osób uczestniczyło w Treningu Umiejętności Służących Zdrowieniu, w zakresie wzmacniania motywacji do leczenia i trzeźwego życia, dla pacjentów po ukończeniu Podstawowego Programu Psychoterapii Uzależnień – 11 sesji, 44 godz.

- w ramach grupy otwartej 6-14 osób uczestniczyło w programie Zapobiegania Nawrotom Choroby, w zakresie wzmacniania motywacji do leczenia i trzeźwego życia – 13 sesji, 52 godz.
- 110 osób skorzystało z Poradnictwa i terapii indywidualnej dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej, w zakresie zwiększenia wiedzy i umiejętności potrzebnych do zdrowego życia – 36 dyżurów terapeutycznych, 144 godz.
- 80 osób uczestniczyło w Treningu kompetencji społecznych dla dzieci i młodzieży zagrożonej uzależnieniem i uzależnionej – 24 sesje, 96 godz.

źródło: Zakład Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Borze

2. Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ACCESS” swoją pracą rocznie obejmuje około 270 osób.

źródło: Stowarzyszenie Klub Abstynenta „ACCESS”

3. Psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielił wsparcia 315 osobom. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zakupił 3 alkomaty do dyspozycji pracowników Ośrodka oraz członków grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

4. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie realizował poradnictwo w zakresie:

- interwencji kryzysowej – łącznie 73 porady dla 28 osób, w tym 25 porad dla 7 dzieci i młodzieży, z powodu:
  - przemocy domowej – 33 porady dla 8 osób, w tym 9 porad dla 2 dzieci i młodzieży,
  - problemów wychowawczych – 4 porady dla 2 osób, w tym 2 porady dla 1 dziecka,
  - zaburzeń emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 19 porad dla 5 osób, w tym 14 porad dla 4 dzieci i młodzieży,
  - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 9 porad dla 1 osoby,
  - problemów około rozwodowych, władzy rodzicielskiej – 8 porad dla 12 osób;
- pomocy psychologicznej – łącznie 290 porad dla 127 osób, w tym 49 porad dla 19 dzieci i młodzieży, w tym z powodu:
  - problemów wychowawczych – 43 porady dla 27 osób,
  - uzależnień/współuzależnienia – 3 porady dla 5 osób,
  - problemów emocjonalnych, zachowania, odżywiania, psychicznych – 122 porady dla 46 osób, w tym 49 porad dla 19 dzieci i młodzieży,
  - problemów małżeńskich, par, rodzinnych – 49 porad dla 18 osób,
  - przemocy w rodzinie – 10 porad dla 3 osób,
  - problemów związanych z niepełnosprawnością – 14 porad dla 2 osób,
  - terapii psychologicznej – 49 porad dla 24 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

5. Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna w Świdnicy realizowała zadanie pn. „Prowadzenie punktu pomocy psychologiczno-pedagogiczno-prawnej z telefonem zaufania”, w ramach którego udzielano poradnictwa:

- psychologicznego – 82 godz. dla 71 osób, w zakresie problemów wychowawczych, uzależnień, współuzależnienia, przemocy domowej,
- pedagogicznego – 76 godz. dla 3 osób, w ramach terapii długoterminowej,
- duszpasterza i w ramach telefonu zaufania – 102 godz., 30 porad,
- Doradcy Życia Rodzinnego – 82 godz. dla 41 par (82 osoby),
- logopedycznego – 60 godz. dla 5 dzieci w ramach terapii długoterminowej,
- prawnego – 76 godz. dla 32 osób, w zakresie problemów wychowawczych, uzależnień, współuzależnienia, przemocy domowej oraz spraw związanych ze spadkiem.

źródło: Diecezjalna Specjalistyczna Poradnia Rodzinna

Zasoby w zakresie miejsc udzielających wsparcia dziennego dzieciom:

Na zlecenie Gminy Miasta Świdnicy zadanie pn. „Prowadzenie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapeutycznym”, z przeznaczeniem dla 150 dzieci i młodzieży, realizowały 3 organizacje pozarządowe, w ramach placówek:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego,
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego,
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”.

W 2018 r. w strukturach Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy funkcjonowały 2 placówki wsparcia dziennego:

- dla Osiedla Zawiszów z siedzibą w budynku Szkoły Podstawowej nr 1 z Oddziałami Integracyjnymi w Świdnicy, przy ul. Galla Anonima 1 – placówka zakończyła działalność w dniu 1 września 2018 r.,
- dla Osiedla Zarzeczce z siedzibą w budynku Szkoły Podstawowej nr 6, w budynku B przy ul. Jodłowej 21.

Podstawowym zadaniem placówek jest współdziałanie w procesie wychowywania wraz z rodziną oraz szkołą. Dzieci objęte są opieką wychowawcy, socjoterapeuty i innych specjalistów, którzy zapewniają podopiecznym wsparcie w pokonywaniu trudności szkolnych, w kryzysach rówieśniczych i osobistych, organizują czas wolny proponując pozalekcyjne zajęcia sportowe i twórcze o różnym charakterze. Pobyt dziecka w placówce jest bezpłatny. Zajęcia prowadzone są w godzinach popołudniowych. Placówki zapewniały również podopiecznym posiłek.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba dzieci korzystających z dziennych form wsparcia:

Placówki wsparcia dziennego realizujące zadanie w 2018 r.:

- Caritas Diecezji Świdnickiej – Placówka Wsparcia Dziennego, dla 30 uczestników;
- Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce” – Europejskie Centrum Przyjaźni Dziecięcej-Placówka Wsparcia Dziennego, dla 60 uczestników;
- Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint” – Placówka Wsparcia Dziennego Świetlica Profilaktyczno-Wychowawcza „Oratorium”, dla 60 uczestników;
- placówka wsparcia dziennego dla Osiedla Zawiszów przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, dla 15 uczestników;
- placówka wsparcia dziennego dla Osiedla Zawiszów przy Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, dla 30 uczestników.

Z zajęć w placówkach wsparcia dziennego w 2018 r. skorzystało łącznie 200 dzieci i młodzieży. Przeciętnie w ciągu roku w placówkach umieszczonych było 157 podopiecznych. Wszystkie placówki zapewniały podopiecznym posiłek:

- 3 placówki w formie ciepłego obiadu i podwieczorku,
- 1 placówka w postaci drobnych posiłków ciepłych lub zimnych przygotowywanych na miejscu w placówce,
- 1 placówka w postaci dostarczanych kanapek, owoców lub jogurtu.

źródło: Caritas Diecezji Świdnickiej, Stowarzyszenie Przyjaciół Dzieci Chorych „Serce”, Fundacja Pomocy Biednym Dzieciom „Ut Unum Sint”, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2.4. Zidentyfikowany problem:

Brak zakładu opiekuńczo-leczniczego, mieszkań chronionych, środowiskowego domu samopomocy, stacjonarnego hospicjum, 24 godzinnej opieki stomatologicznej

Działania:

- Stosowanie systemu zachęt dla potencjalnych inwestorów;
- Organizowanie form opieki domowej.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje form zachęt dla inwestorów:

W celu pobudzenia rozwoju gospodarczego Urząd Miejski w Świdnicy realizuje programy pomocy publicznej, pomocy de minimis i pomocy regionalnej. W procesie przed inwestycyjnym i inwestycyjnym, każdy potencjalny inwestor, w zależności od stopnia zaawansowania negocjacji, otrzymuje wyczerpującą informację i pełną pomoc polegającą na:

- wskazaniu działek inwestycyjnych najbardziej odpowiednich dla indywidualnych potrzeb, przekazaniu oferty inwestycyjnej w wybranym języku, zawierającej szczegółowe dane opisowe, graficzne i informacje o dostępności uzbrojenia, kosztach wykonania niezbędnych elementów infrastruktury oraz kosztach eksploatacji urządzeń i prowadzenia przedsiębiorstwa na terenie Świdnicy,
- uzyskaniu kompleksowej informacji w skali miasta i regionu, dotyczącej struktury i prognoz demograficznych, struktury bezrobocia, otoczenia biznesowego, potencjalnych podwykonawców i kooperantów oraz oferty zamieszkiwania, kształcenia, opieki zdrowotnej i spędzania wolnego czasu,
- uzyskaniu informacji na temat dostępnych ulg i preferencji w ramach aktualnych programów pomocowych oraz deklaracji pomocy w procesie inwestycyjnym ze strony zaangażowanych w ten proces urzędów,
- uzyskaniu danych teleadresowych i dokumentów niezbędnych na wszystkich etapach procesu przed inwestycyjnego oraz kompleksowej pomocy w procesie inwestycyjnym.

Każdy inwestor rozpoczynający działalność na terenie miasta otrzymuje pełną pomoc i wyczerpującą informację polegającą na: uzyskaniu pomocy w załatwieniu spraw formalno-prawnych związanych z procesem inwestycyjnym i uruchomieniem działalności na terenie miasta.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba podmiotów organizujących nowe formy opiekuńcze:

W 2018 r. Gminą Miasto Świdnica (realizator Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej) w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Ekonomii Społecznej przystąpiła do realizacji projektu „Świdnickie Jaskółki”. Projekt stanowi integralną część budowanego trwałego systemu wspierania osób zagrożonych wykluczeniem społecznym z terenu Miasta Świdnicy:

- bezdomnych,
- niepełnosprawnych o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności,
- z niepełnosprawnością sprzężoną,
- z niepełnosprawnością intelektualną,
- z zaburzeniami psychicznymi,
- opuszczających pieczę zastępczą,
- niesamodzielnymi.

Projekt będzie realizowany w budynku przy ul. 1-go Maja 23. Jego głównym celem jest samodzielności 90 osób, kwalifikujących się do wsparcia w procesie integracji społecznej, a tym samym wzrost potencjału umożliwiającego samodzielne utrzymanie, autonomiczne funkcjonowanie oraz łączenie życia osobistego i zawodowego. Obejmuje kompleksową

interwencję w obszarach stworzenia miejsca zamieszkania, świadomości, wiedzy i umiejętności społecznych:

- uruchomienie mieszkań wspomaganych, w tym treningowych i wspieranych o optymalnym standardzie,
  - uruchomienie i prowadzenie usług opiekuńczych i asystenckich,
  - prowadzenie treningów i wsparcia podnoszącego kompetencje społeczne ukierunkowane na usamodzielnianie,
  - prowadzenie działań towarzyszących, w tym z udziałem rodzin,
  - prowadzenie wsparcia specjalistów, dostosowanych do zindywidualizowanych potrzeb i celów.
- Projekt został dofinansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego 2014-2020, Oś priorytetowa: 9 Włączenie społeczne, Działanie: 9.2 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych, Poddziałanie: 9.2.1 Dostęp do wysokiej jakości usług społecznych-konkursy horyzontalne.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

W 2018 r. w ramach projektu „Świdnickie Jaskółki” Miasto dokonało inwestycji, polegającej na przebudowie budynku przy ul. 1-go Maja 23 na mieszkania wspomagane. Objęła ona zmianę sposobu użytkowania z budynku administracyjnego na budynek mieszkalny wielorodzinny (20 lokali mieszkalnych o łącznej pow. użytkowej 740,65 m²). Lokale mają charakter mieszkań wspomaganych i są przystosowane do podziału funkcjonalnego na mieszkania chronione dla młodych osób opuszczających pieczę zastępczą, dla osób starszych w trudnej sytuacji życiowej, wymagających usług opiekuńczych oraz mieszkania dla osób niesamodzielnnych, wymagających wsparcia społecznego i wsparcia w wykonywaniu podstawowych czynności życiowych. W budynku w poziomie piwnicy zbudowano pralnię z suszarnią, pomieszczenie integracyjne z salą dla dzieci, pomieszczenia pomocnicze i pomieszczenie węzła cieplnego. Budynek jest dostępny dla osób niepełnosprawnych z poziomu chodnika poprzez wbudowaną windę.

źródło: Wydział Dróg i Infrastruktury Miejskiej Urzędu Miejskiego

Liczba podmiotów realizujących opiekę domową:

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej prowadzi mieszkanie chronione, przeznaczone dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebują wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymagają całodobowej opieki.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie udziela pomocy pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej, umożliwiając pobyt w mieszkaniu chronionym, znajdującym się na terenie Świebodzic, dostosowanym dla 6 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Gmina Miasto Świdnica zleciła i udzieliła dotacji na realizację zadania publicznego pn. „Działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia”, Towarzystwu Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, w zakresie wspierania chorych w terminalnej fazie choroby nowotworowej i ich rodzin.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

4. Osobom wymagającym intensywnej opieki pielęgniaczej, których w miejscu zamieszkania nie można zapewnić, oferowane są świadczenia w ramach opieki długoterminowej. Na terenie Powiatu Świdnickiego dla mieszkańców Świdnicy zadanie było realizowane przez:

- zakład opiekuńczo-leczniczy NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie:
    - dostępne miejsca – 37 łóżek, w tym 20 łóżek zakontraktowanych przez NFZ,
    - okres oczekiwania na miejsce – średni czas oczekiwania wynosi około 2 lata,
    - zasady obowiązujące przy przyjęciu: podanie o przyjęcie, skierowanie od lekarza pierwszego kontaktu lub ze szpitala, wywiad pielęgniarki środowiskowej z wypełnionym załącznikiem ze skalą Barthel;
    - NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy:
      - dostępne miejsca – 46 łóżek, w tym 19 łóżek zakontraktowanych przez NFZ,
      - okres oczekiwania na miejsce – średni czas oczekiwania wynosi około 1 roku oraz 2 miesiące na miejsca komercyjne,
      - zasady obowiązujące przy przyjęciu: podanie o przyjęcie, wniosek o wydanie skierowania do ZOL/ZPO, wywiad pielęgniarki środowiskowej i zaświadczenie lekarskie, skierowanie do ZOL/ZPO, ocena według skali Barthel, aktualna decyzja o świadczeniu emerytalno-rentowym, rencie socjalnej, zasiłku stałym (ksero), podstawowe badania lekarskie (mocz, morfologia, elektrolity, kreatynina, poziom cukru, ostatni wypis szpitalny), okazanie dowodu osobistego. Stacjonarną opiekę paliatywną na rzecz pacjentów z chorobą nowotworową, odleżynami i POCHP (przewlekła obturacyjna choroba płuc) na terenie Powiatu Świdnickiego zapewniało:
        - hospicjum stacjonarne NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie:
          - dostępne miejsca – 10 łóżek,
          - okres oczekiwania na miejsce – 14 dni,
          - zasady obowiązujące przy przyjęciu: skierowanie od lekarza, zgoda pacjenta;
          - NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy:
            - dostępne miejsca: 4 łóżka, brak kontraktu z NFZ,
            - okres oczekiwania na miejsce: 0,
            - zasady przyjmowania pacjentów na oddział stacjonarny określa Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 29.10.2013 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej.
- źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba osób korzystających z opieki domowej:

1. W mieszkaniu chronionym, prowadzonym przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w 2018 r. przebywały 3 osoby.
źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zapewniło pomoc 5 pełnoletnim wychowankom pieczy zastępczej.
źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
3. Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum”, w zakresie wspierania chorych w terminalnej fazie choroby nowotworowej i ich rodzin obejmowało opieką 180 mieszkańców Świdnicy.
źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego
4. Świadczenia zdrowotne w zakresie opieki długoterminowej na terenie Powiatu Świdnickiego realizował:
  - zakład opiekuńczo-leczniczy NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie – 3 mieszkańców Świdnicy objętych wsparciem;

- NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy – 49 mieszkańców Świdnicy objętych wsparciem.

Stacjonarną opiekę paliatywną na rzecz pacjentów z chorobą nowotworową, odleżynami i POCHP (przewlekła obturacyjna choroba płuc) na terenie Powiatu Świdnickiego zapewniało:

- hospicjum stacjonarne NZOZ „Mikulicz” w Świebodzicach, ul. M. Skłodowskiej-Curie – 12 mieszkańców Świdnicy objętych wsparciem;
- NZOZ Stacja Opieki Caritas Diecezji Świdnickiej – Świdnickie Hospicjum i Zakład Opieki Leczniczej Ojca Pio, ul. Przyjaźni w Świdnicy – pacjenci hospicyjni będą przyjmowani wraz z podpisaniem kontraktu z NFZ na świadczenia.

źródło: Starostwo Powiatowe

2.5. Zidentyfikowany problem:

Brak jednolitej strategii wszystkich instytucji w zakresie wydłużenia aktywności zawodowej

Działania:

- Edukacja publiczna;
- Promowanie programów wczesnego zapobiegania i wykrywania chorób.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Starostwo Powiatowe w Świdnicy realizowało programy wczesnego zapobiegania i wykrywania chorób:

- Program profilaktyki zdrowotnej „Poprawa stanu zdrowia dzieci i młodzieży z otyłością od 7 do 18 roku życia poprzez redukcję masy ciała, zmianę nawyków żywieniowych i wzrost aktywności fizycznej na terenie Powiatu Świdnickiego an lata 2018-2019”, 40 osób;
- badania w kierunku wczesnego wykrywania osteoporozy, 8 akcji, 577 osób;
- konsultacje lekarza internisty lub reumatologa dotyczące interpretacji wyników w kierunku osteoporozy, 4 akcje, 92 osoby;
- konsultacje dietetyczne wraz z analizą składu ciała, 5 akcji, 164 osoby;
- akcje profilaktyczne, w trakcie których przeprowadzono badania poziomu cholesterolu, cukru, ciśnienia tętniczego, słuchu, wzroku, spirometrię usg tarczycy, usg serca, smokolyzer, prezentowano narko i alkoholowe, wykonywano masaże limfatyczne oraz przeglądy stomatologiczne u dzieci, 8 akcji, 2.910 osób.

źródło: Starostwo Powiatowe

2. Gmina Miasto Świdnica realizowała programy:

- profilaktyki zakażeń wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) na lata 2016-2018 dla Miasta Świdnicy

Program zakładał szczepienie dziewczynek w wieku 13 lat, zamieszkałych na terenie Gminy Miasto Świdnica. Jego główny cel to zmniejszenie liczby zachorowań na raka szyjki macicy u kobiet z terenu Gminy oraz zmniejszenie ich umieralności. W 2018 r.:

- wykonano szczepienia dziewcząt urodzonych w 2005 r. trzema dawkami szczepionki, 78 osób,
- przeprowadzono akcję informacyjno-edukacyjną dla dziewcząt i chłopców urodzonych w 2005 r. oraz ich rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli, 400 osób.

Realizator programu został wyłoniony w otwartym konkursie ofert. Zapewnił pełen zakres świadczeń, w tym m.in. zakup szczepionki, badanie lekarskie kwalifikujące do szczepienia i wykonanie szczepienia;

- profilaktyki chorób zakaźnych w zakresie szczepień ochronnych przeciw grypie dla mieszkańców Świdnicy na lata 2016-2018 w Gminie Miasto Świdnica

Program zakładał szczepienia mieszkańców Świdnicy w wieku powyżej 60 roku życia, będących podopiecznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Świdnicy. W związku z niewykorzystanymi rezerwami, ze szczepień mogli skorzystać wszyscy mieszkańcy Świdnicy powyżej 60 roku życia. W 2018 r.:

- zaszczepiono 341 osób,
- w akcji informacyjno-edukacyjnej wzięło udział 355 osób;
- profilaktyki próchnicy zębów „W Świdnicy bez próchnicy”

Program skierowano do dzieci zamieszkałych na terenie Gminy Miasta Świdnicy, uczęszczających do grup „zerówkowych” wszystkich przedszkoli, punktów przedszkolnych oraz klas 0 i I we wszystkich szkołach podstawowych, tj. około 1.060 odbiorców. Działania informacyjno-edukacyjne skierowane były do dzieci oraz ich rodziców/opiekunów prawnych i nauczycieli. Z działań informacyjno-edukacyjnych skorzystało 1.008 uczniów. W 2018 r.:

- przeprowadzono 8 spotkań edukacyjnych dla rodziców/opiekunów prawnych dzieci oddziałów „0” i klas I wszystkich świdnickich przedszkoli (publicznych i niepublicznych) oraz szkół podstawowych (publicznych i niepublicznych),
- przeprowadzono 50 spotkań edukacyjnych dla dzieci grup „0” oraz klas I we wszystkich publicznych i niepublicznych przedszkolach i szkołach podstawowych, podczas których dzieci uczyły się m.in. jak prawidłowo szczotkować zęby, jak ważna jest zdrowa dieta dla zębów,
- przekazano 1.008 szt. szczoteczek i 1.008 szt. kubków dzieciom biorącym udział w spotkaniach edukacyjnych,
- przeprowadzono 159 badań diagnostycznych dzieci klas I, pod kątem sprawdzenia stanu ich uzębienia i przekazania tych informacji rodzicom w tzw. Certyfikacie uśmiechu.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.6. Zidentyfikowany problem:

Niedostateczna liczba wolontariuszy

Działania:

- Wspieranie inicjatyw inspirujących społeczność lokalną do rozwiązywania ważnych problemów społecznych poprzez wolontariat;
- Rozpowszechnienie oferty edukacyjnej dla wolontariuszy;
- Zaangażowanie mieszkańców w działalność społeczną, poprzez formy pracy społecznej i samopomocy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Centrum Wolontariatu działające przy Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych prowadzi na portalu społecznościowym facebook grupy otwarte Świdnicki Wolontariat oraz Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych, w ramach których promuje wolontariat w świdnickich organizacjach. Zamieszcza bieżące informacji o organizowanych wydarzeniach, poszukiwaniu wolontariuszy oraz informacje dla wolontariuszy. W ramach działalności Centrum w 2018 r.:

- prowadzona była współpraca ze szkolnymi klubami wolontariatu, w celu wymiany informacji o organizowanych wydarzeniach i potrzebnych wolontariuszach, ok. 60 osób;
- koordynowano działania wolontarystyczne, realizowane przez Młodzieżową Radę Miasta oraz współpracowano przy organizacji wydarzeń, m.in. Festiwal Kolorów, Noc Świętojańska, warsztaty dla dzieci dotyczące 100-lecia odzyskania Niepodległości przez Polskę, Okiem Młodych, Wigilia dla Organizacji pozarządowych, ferie dla dzieci, ok. 25 osób;
- przeprowadzono konkursy: „Miejsce przyjazne wolontariuszom”, „Wolontariusz Roku”, „Aktywna organizacja pozarządowa”, ok. 80 uczestników

Zasadniczym celem konkursów była promocja postaw prospołecznych, popularyzowanie i wyjaśnianie znaczenia wolontariatu, a także uwrażliwienie uczestników na potrzeby społeczności lokalnej i zachęcenie ich do pracy w charakterze wolontariuszy. W konkursach nadano: 3 tytuły „Miejsca Przyjaznego Wolontariuszom” (2 wyróżnienia + nagroda główna), 5 tytułów „Wolontariusza Roku” oraz 3 tytuły „Aktywna Organizacja Pozarządowa”;

➤ zorganizowano Galę Wolontariatu, ok. 250 uczestników

Wręczono nagrody w konkursach „Miejsce przyjazne wolontariuszom”, „Wolontariusz Roku”, „Aktywna organizacja pozarządowa” oraz złożono podziękowania dla wolontariuszy za całoroczną pracę.

źródło: Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, w ramach promocji wolontariatu:

- podjęło działania zmierzające do nawiązania współpracy ze Społeczną Akademią Nauk w Świdnicy – podpisano w tym zakresie porozumienie z uczelnią,
- prowadzono stronę na portalu społecznościowym Facebook, dotyczącym działalności PCPR w zakresie wolontariatu.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Świdnickie placówki oświatowe zachęcały swoich podopiecznych, uczniów i ich rodziny do działań w ramach wolontariatu, poprzez:

- prowadzenie szkolnych klubów wolontariusza,
- akcje na rzecz osób potrzebujących, m.in.: Cała Polska czyta dzieciom, Podziel się, Bujna czuprynka czyli oddaj włosy w naprawę dobre ręce, Góra grosza, zbiórka pluszaków, zbiórka rzeczy na fanty na loterie, zbierające środki na rzecz osób potrzebujących,
- szkolne inicjatywy w ramach akcji, m.in.: Akcja Znicz (zbiórka zniczy), Podaruj książkę Bibliotece, kartka z życzeniami dla chorego kolegi, zbiórka plastikowych nakrętek,
- akcje na rzecz zwierząt i w formie współpracy ze schroniskiem dla zwierząt, zbiórka karmy, żołądki i kasztanów, zbiórka ręczników, koców, obroży, smyczy, zabawek, kuwet, adopcja psów przez klasy,
- współpracę z organizacjami pozarządowymi, Dziennym Domem Senior-WIGOR.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

1. Świdnickie Centrum Wolontariatu działające przy Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych przeprowadziło szkolenia w zakresie zasad i podstaw wolontariatu dla kandydatów na wolontariuszy oraz członków Klubu Wolontariusza z SP 105 i SP 315, ok. 60 uczestników.

źródło: Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie angażowało wolontariuszy do pomocy rodzinom zastępczym i rodzinnym domom dziecka w opiece nad dziećmi, zabawie z dziećmi, pomocy w odrabianiu lekcji starszym dzieciom. Z każdym z kandydatów na wolontariusza przeprowadzane były indywidualne spotkania.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Liczba przeszkolonych wolontariuszy:

1. Świdnickie Centrum Wolontariatu działające przy Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych prowadzi bazę danych wolontariuszy zawierającą:

- dane wolontariuszy: imię, nazwisko, wiek, numer kontaktowy, adres e-mail, dyspozycyjność, preferencje,

- spis organizacji potrzebujących pomocy wolontariuszy.

W 2018 r. przeszkolono ok. 60 kandydatów na wolontariuszy.

źródło: Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

2. Wolontariat w ramach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie realizowało 7 osób.

źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

3. Wolontariusze Świdnickiego Centrum Wolontariatu, w zamian za uzyskanie umorzenia zadłużenia czynszowego, mogą realizować pracę na rzecz świdnickich seniorów, wymagających wsparcia w formie usług opiekuńczych. Do prac w ramach wolontariatu skierowano 16 przeszkolonych osób. 10 osobom umorzono zaległości, na łączną kwotę 25.540,84 zł.

źródło: Wydział Gospodarki Mieszkaniowej Urzędu Miejskiego

4. Świdnicki Ośrodek Kultury koordynował działania Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy na terenie Świdnicy – do akcji zaangażowano 130 przeszkolonych wolontariuszy.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

2.7. Zidentyfikowany problem:

Izolacja osób starszych i niepełnosprawnych z życia społecznego

Działania:

- Kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych, aktywnych fizycznie, psychicznie i społecznie;
- Wspieranie inicjatyw samopomocowych i innych form aktywizacji osób starszych i niepełnosprawnych;
- Wspieranie form rekreacji dla osób starszych i niepełnosprawnych w celu aktywnego spędzania czasu wolnego;
- Angażowanie i wykorzystywanie w podejmowanych działaniach potencjału ludzkiego seniorów i osób niepełnosprawnych;
- Podnoszenie świadomości społeczeństwa o problemach i potrzebach osób starszych i niepełnosprawnych.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. W trosce o osoby samotne, przewlekle chore, starsze, niepełnosprawne, wprowadzono w Świdnicy „Kopertę Życia”. Celem akcji jest zaopatrzenie osób starszych w kartę informacyjną ułatwiającą ratownikom medycznym tworzenie wywiadu dotyczącego osoby chorej, do której zostali wezwani w celu interwencji. W specjalnie przygotowanych kopertach umieszcza się najważniejsze informacje o stanie zdrowia, przyjmowanych lekach, alergiach, kontaktach do osób najbliższych oraz danych osobowych. Pakiet ten należy przechowywać w lodówce, na której trzeba przykleić naklejkę „Tu jest koperta życia”. Akcja została sfinansowana i przeprowadzona przez Gminę Miasto Świdnica. W jej przygotowanie i przeprowadzenie włączone były: pogotowie ratunkowe, policja, straż pożarna, przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz seniorów, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, Świdnicka Rada Seniorów.

2. Od 2016 r. świdniccy seniorzy objęci zostali programem Świdnicka Karta Seniora. Program przyjęty został uchwałą Rady Miejskiej w Świdnicy w dniu 24 czerwca 2016 r. Jego realizatorem jest Dzienny Dom „Senior-WIGOR” w Świdnicy. Świdnicka Karta Seniora

adresowana jest do osób powyżej 60 roku życia, którzy są mieszkańcami Świdnicy, bez względu na wysokość osiąganych dochodów. Uprawnia do korzystania z ulg i rabatów za korzystanie z dóbr kultury, sportu i rozrywki, usług publicznych oraz preferencyjnych ofert pozostałych partnerów – przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą, którzy wyrazili chęć przystąpienia do Programu. W Programie uczestniczą jednostki miejskie, instytucje publiczne oraz przedsiębiorcy, zwani Partnerami Programu. Podmioty, które przystępują do programu otrzymują naklejki informujące o tym, że firma/instytucja stosuje upusty dla posiadaczy Świdnickiej Karty Seniora. Dodatkowo na stronie www.senior-wigor.swidnica.pl publikowana jest lista Partnerów wraz z krótkim opisem działalności i informacją o zadeklarowanych rabatach. W Programie biorą udział jednostki miejskie: Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji, Świdnicki Ośrodek Kultury, Muzeum Dawnego Kupiectwa, Miejska Biblioteka Publiczna oraz Stowarzyszenie Lokalna Organizacja Turystyczna „Księstwo Świdnicko-Jaworskie”.

3. Dzienny Dom „Senior-WIGOR” realizuje projekty, których celem jest kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych, aktywnych fizycznie, psychicznie i społecznie:

➤ Integracja międzypokoleniowa

Program zakłada cykl spotkań z dziećmi ze świdnickich przedszkoli, młodzieżą szkolną, osobami niepełnosprawnymi oraz seniorami z innych organizacji. Realizowany jest przy współpracy z: Przedszkolami Miejskimi nr 1, 3, 4, 16 oraz niepublicznym „Abracadabra”, Szkołami Podstawowymi nr 6, 8 i 105, III Liceum Ogólnokształcącym, Warsztatami Terapii Zajęciowej w Świdnicy, Środowiskowym Domem Samopomocy w Świdnicy.

Wolontariat świdnickiej młodzieży wśród seniorów podnosi ich świadomość o problemach osób starszych. Młodzi ludzie, angażując się w pomoc w organizację Świdnickich Dni Seniora i mając bezpośredni kontakt z osobami starszymi, nabierają większej świadomości i wiedzy na temat starości, starzenia się i potrzeb ludzi starszych.

W ramach programu zrealizowano:

- okolicznościowe wizyty we współpracujących placówkach, m.in. z okazji Dnia Babci i Dziadka,
- występ uczniów Szkół Podstawowych nr 6 i 8 oraz wspólne zajęcia integracyjne i warsztaty,
- zajęcia kulinarne z młodzieżą ze Szkoły Podstawowej nr 8 w ramach Projektu „Sobie potrzebni”,
- Akademia w Szkole Podstawowej nr 105 z okazji 100 Rocznicy Odzyskania Niepodległości,
- występ Chóru „Primavoce” z III Liceum Ogólnokształcącego;

➤ Seniorze pokaż się

Projekt ma na celu łamanie stereotypów dotyczących osób starszych, poprzez zachęcanie ich do udziału w życiu kulturalnym, co ma przeciwdziałać wykluczeniu społecznemu. Działania skupiają seniorów, którzy posiadają różnego rodzaju talenty i umiejętności i chcą podzielić się nimi z grupą. Formy zajęć i imprez:

- regularne zajęcia grupy teatralnej Teatrzyk „Zielona Gęś” oraz występy: Jasełka, Dni Seniora, Wielkanoc, Boże Narodzenie,
- wizyty i występ grupy teatralnej Teatrzyk „Zielona Gęś” w świdnickim Hospicjum Ojca Pio: w spektaklu „Wspomnienia z kufra wyciągnięte”, wspólne biesiadowanie,
- występ grupy teatralnej Teatrzyk „Zielona Gęś” w świdnickim teatrze w ramach Forum Teatrów Niezależnych „Transformacje” w spektaklu „Wspomnienia z kufra wyciągnięte”,
- wizyta w TVP 3 Wrocław – program o Teatrzyku „Zielona Gęś”, emitowany w telewizji publicznej,
- udział w przeglądach twórczości: Piosenki Przedszkolnej, Piosenki Uniwersytetu Trzeciego Wieku, Twórczości Artystycznej Seniorów.

źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

4. Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku realizował działania służące kształtowaniu pozytywnego wizerunku osób starszych, aktywnych fizycznie, psychicznie i społecznie:

- VIII Przegląd Piosenki UTW – zainicjowany i organizowany przez Świdnicki UTW. W Przeglądzie udział wzięły 3 uniwersytety i 1 stowarzyszenie senioralne, 310 uczestników,
- Święto Trzech Króli – we współpracy z Młodzieżowym Domem Kultury część grupy teatralnej zaprezentowała na Pl. Św. Małgorzaty scenki rodzajowe o złych zachowaniach w rodzinach (namawianie dzieci do picia alkoholu, bicie żony),
- występy grupy teatralnej: XXVI Świdnicki Przegląd Zespołów Kolędniczych, XI Juwenalia III Wieku w Warszawie, IV Senioralia 2018 w Świebodzicach,
- udział w imprezach: Biesiada u Babuni i Dziadunia, Dzień Kobiet w Strzegomiu, Zjazd Emerytów z zachodniej i północnej Polski, Korowód Niepodległości Mieszkańców Świdnicy,
- III Przegląd Twórczości Artystycznej Seniorów – na scenie Rynku Świdnickiego grupa z UTW zaprezentowała „Kwiaty Polskie”, kobiety „przyobleczono” wiankami na głowę wykonanymi we współdziałaniu z instruktorką Młodzieżowego Domu Kultury,
- Piknik MPK na terenie zajezdni – z okazji zakupu i wprowadzenia do użytkowania nowych autobusów Miejskiego Przedsiębiorstwa Komunikacyjnego „Świdnica”, zespół wokalny „Jesienna Gama” i grupa teatralna UTW-orki zagrali i zaśpiewali piosenek oraz zaprezentowali skecze dotyczące jeżdżenia komunikacją miejską,
- wsparcie XIX Festiwalu Bachowskiego 2018 „Przyoblekając rzeczywistość w kształt poetycki” – wolontariusze UTW realizowali pracę na Pl. Pokoju i w Kościele Pokoju, na dworcu kolejowym i w kościele św. Krzyża i św. Józefa,
- Inauguracja Roku Akademickiego 2018/19 w Sali Teatralnej ŚOK,
- panel dyskusyjny Świdniczanki w stulecie uzyskania praw wyborczych przez kobiety – z inicjatywy Świdnickiego UTW zorganizowano we współpracy z Centrum Organizacji Pozarządowych spotkanie, dyskutowano o historii i obecnej sytuacji kobiet, udziale pań w życiu społecznym i politycznym rozmawiały przedstawicielki samorządu, parlamentu, organizacji pozarządowych i biznesu. Udział 10 osób z ŚUTW.

źródło: Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku

5. Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Świdnicy we współpracy ze Starostwem Powiatowym w Świdnicy, realizuje działania kształtujące pozytywny wizerunek i podnoszące świadomość społeczeństwa o problemach i potrzebach osób niepełnosprawnych:

- Dzień Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelktualną
Impreza cykliczna, której celem jest uświadomienie społeczeństwu różnorodności tych osób, pokazanie ich zdolności artystycznych, możliwości, a także zwrócenie uwagi na bariery, które muszą pokonywać. Propaguje postawę otwartości, akceptacji i empatii. To również przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnością intelektualną, ich dyskryminacji, negatywnym stereotypom i uprzedzeniom. Impreza jest również okazją do integracji osób zdrowych i niepełnosprawnych;
- imprezy sportowe, kulturalne, rekreacyjne i turystyczne dla osób z niepełnosprawnością
- projekt „Rehabilitacja społeczna na Warmii”, 50 osób,
- imprezy Ośrodka Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczego, 20 działań, 400 osób,
- imprezy Środowiskowego Domu Samopomocy, 37 działań, 1.850 osób,
- imprezy Warsztatu Terapii Zajęciowej, 26 działań, 1.040 osób,
- imprezy Mieszkania Treningowego, 10 działań, 30 osób;
- grupy wsparcia dla osób z niepełnosprawnością i ich rodzin
- grupa wsparcia w Środowiskowym Domu Samopomocy, 50 rodziców/opiekunów,
- grupa wsparcia w Warsztatach Terapii Zajęciowej, 40 rodziców/opiekunów;
- upowszechnianie informacji o możliwościach pomocy na rzecz osób z niepełnosprawnością

- Ośrodek Rehabilitacyjno-Edukacyjno-Wychowawczy, 30 rodziców/opiekunów korzystających z poradnictwa, 500 sztuk ulotek, gadżetów,
- Środowiskowy Dom Samopomocy, 50 rodziców/opiekunów korzystających z poradnictwa, 500 sztuk ulotek, gadżetów, kalendarzy,
- Warsztat Terapii Zajęciowej, 40 rodziców/opiekunów korzystających z poradnictwa, 600 sztuk ulotek.

źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba i formy działań aktywizujących osoby starsze i niepełnosprawne:

1. Dzienny Dom „Senior-WIGOR”, miejska jednostka organizacyjna pomocy społecznej, realizuje działania w zakresie profilaktyki i prewencji psychologiczno-pedagogicznej zmierzającej do przeciwdziałania patologii życia społecznego ludzi starszych. Placówka zapewnia 130 miejsc, w 2018 r. z usług placówki skorzystało 172 seniorów.

Pensjonariusze objęci byli programami:

➤ Podziwiając Dolny Śląsk

Program aktywizujący podopiecznych placówki oraz seniorów z miasta do aktywnego wypoczynku i rekreacji, poprzez udział w wycieczkach na terenie Dolnego Śląska, do 50 uczestników:

- wycieczki: Kotlina Jeleniogórska „Szlak zamków, pałaców i ogrodów”, piknik nad Jeziorem Bielawskim, Góry Suche – piknik pod Andrzejówką, spacer po Świdnicy „Śladami Księcia Bolka II Małego”, Bagieniec, Borzygniew, Zamek Moszna, Dolni Morawa „Spacer w chmurach”, Jawor i Wąwóz Myśluborski – spacer i warsztaty malowania na szkle, Niemcza – warsztaty piernikarskie;

➤ Kwiaty naszą pasją

Program dla seniorów, którym radość i satysfakcję sprawia uprawianie roślin ogrodowych i doniczkowych, obejmujący codzienne, sezonowe zajęcia przy pielęgnacji kwiatów oraz wykonywanie stroików świątecznych, 20 uczestników;

➤ spotkania okolicznościowe – obchody świąt

Uroczystości obchodzone z udziałem podopiecznych i zaproszonych gości, z okazji Dnia Babci i Dziadka, Walentynek, Karnawału, Dnia Kobiet, Wielkanocy, Mikołajek, Wigilii, z okazji imienin i urodzin Seniorów.

Dzienny Dom „Senior-WIGOR” dysponuje zapleczem rehabilitacyjnym, gdzie zabiegi wykonuje fizjoterapeuta. Gabinety wyposażone są m.in. w sprzęt: lampa sollux, laser, ultradźwięki, jonoforeza, magnetron (pole magnetyczne niskiej częstotliwości), aquavibron, prądy (tens, DD, ID, galwanizacja, traberta, kotza, jonosfera). Dla podopiecznych dostępna jest:

➤ oferta terapeutyczna:

- zajęcia plastyczne,
- zajęcia ogrodnicze „Klub Ogrodnika” (hortiterapia),
- zajęcia komputerowe,
- gry poprawiające pamięć, uwagę i koncentrację,
- zajęcia teatralne,
- zajęcia z muzykoterapii,
- zajęcia z choreoterapii,
- zajęcia ruchowe, gimnastyka,
- zajęcia sportowe: tenis stołowy, nordic walking, siłownia zewnętrzna,
- zajęcia relaksacyjne,
- zajęcia krawieckie pracownia „Złotej Igły”,
- zajęcia integracyjne-grupowe,
- biblioterapia, Klub Dobrej Książki,

- konsultacje indywidualne z psychologiem,
  - zajęcia grupowe z psychologiem-trening pamięci, interpersonalny, relaksacje, psychoedukacja,
  - konsultacje indywidualne z neurologopedą,
  - zajęcia grupowe z neurologopedią;
    - oferta rehabilitacyjna, w ramach której zrealizowano:
      - biostymulacja laserowa – 907 zabiegów,
      - naświetlenia lampą Sollux – 241 zabiegów,
      - elektroterapia prądami – 946 zabiegów,
      - magnetron – 362 zabiegi,
      - masaże suche – 418 zabiegów,
      - Aquavibron – 226 zabiegów,
      - drenaż pneumatyczny – 44 zabiegi,
      - masaż podciśnieniowy – 10 zabiegów,
      - ćwiczenia bierne – 624 zabiegi,
      - ćwiczenia w obciążeniu – 2.458 zabiegów,
      - ćwiczenia czynne – 2.533 zabiegi.
- źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

2. Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku zapewnia atrakcyjną, bogatą i ciągłą ofertę dla kobiet i mężczyzn w wieku 50+, realizowaną w formie:

- udziału w zajęciach zwiększających poziom wiedzy, umiejętności i aktywną postawę słuchaczy:
  - wykłady o różnej tematyce, 11 godz., 330 osób,
  - zajęcia seminaryjno-dyskusyjne, 14 godz., 420 osób,
  - zajęcia warsztatowe z psychologii, 168 godz., 34 osoby,
  - lektoraty języków obcych:
    - z języka angielskiego, 556 godz., 82 osoby,
    - z języka niemieckiego, 100 godz., 20 osób,
    - z języka czeskiego, 56 godz., 8 osób,
  - zajęcia komputerowe, 208 godz., 60 osób;
- udziału w wydarzeniach edukacyjnych organizowanych przez:
  - ŚOK – warsztaty teatralne, z udziałem grupy teatralnej UTWorki, 18 osób,
  - SAN – konferencja, 5 uczestników,
  - ŚUTW – program prozdrowotny „ABC zdrowia seniora”, w ramach którego odbyło się 5 wykładów i 6 zajęć warsztatowych, 80 uczestników;
- udziału w konferencjach organizowanych przez inne UTW:
  - Nowa Ruda, 5 uczestników,
  - XIII Forum UTW, 5 uczestników,
  - Dni Gerontologii, 2 uczestników;
- klubu brydżowego – 2 grupy brydża towarzyskiego, 10 godz. tygodniowo, łącznie 280 godz. w roku, 11 osób;
- aktywności fizycznej, realizowanej w grupach na basenie, w klubie Bolko, centrum jogi i terenach rekreacyjnych w Świdnicy:
  - gimnastyka w wodzie, 13 osób,
  - zumba, 12 osób,
  - joga, 15 osób,
  - taniec w parach, 14 osób,
  - taniec rekreacyjny, 13 osób,
  - Nording Walking, 25 osób;
- zajęć ruchowych i zabaw:

- zorganizowane I Mistrzostwa Pływackie Stypendystów ZUS, 19 zawodników, seniorów ze Świdnickiego UTW, Dziennego Domu Senior-WIGOR i innych,
- turniej w kręgle,
- XIII Otwarte Mistrzostwa Świdnicy w Strzelnictwie,
- Uniwersjada UTW w Ząbkowicach,
- V Ogólnopolski Nocny Maraton Pływacki,
- Międzynarodowe zawody kajakowe Golub-Dobrzyń,
- Turniej UTW Boule,
- Seniorada TKKF Licznikowiec,
- Bal w Park Hotelu,
- spotkania integracyjne na ogródkach działkowych właścicieli, członków UTW,
- spotkanie świąteczno-noworoczne;
  - wycieczek i wyjazdów:
    - Będkowiec-Sobótka, m.in.: rezerwat Archeologiczny, kurhany, Muzeum Ślązańskie,
    - Piława Górna, m.in.: Regionalna Izba Pamięci, cmentarz wspólnoty Braci Morawskich, pałac Gladishof,
    - Wojanów i Łomnica, m.in.: kompleksy pałacowe,
    - Wierzbna, Bagieniec, Wiśniowa, m.in.: pałace, kompleks „Biały Las”, pozostałości po klasztorze cystersów,
    - Wrocław, m.in.: klasztor Urszulanek Unii Rzymskiej, w tym Mauzoleum Piastów Śląskich, Jarmark Bożonarodzeniowy,
    - Narodowe Forum Muzyki w operze i koncert Polskiego Radia we Wrocławiu;
    - udziału w zajęciach w ramach programu Aktywny Senior Polsko-Niemieckiego Pogranicza, m.in. wycieczki, rękodzieło, gimnastyka w wodzie, 44 uczestników;
    - informowania seniorów o możliwości wyjazdu na turnus rekreacyjno-rehabilitacyjny, 32 osoby.

źródło: Świdnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku

3. Starostwo Powiatowe w Świdnicy prowadząc działania na rzecz podnoszenia świadomości społeczeństwa o problemach i potrzebach osób starszych i niepełnosprawnych:

- przekazało dotacje dla stowarzyszeń i fundacji na realizację zadań:
  - rehabilitacja dzieci niepełnosprawnych, 18 osób,
  - popularyzowanie zachowań prozdrowotnych wśród dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, 80 osób,
  - onoterapia – 30 osób,
  - rehabilitacja ultradźwiękowa, laseroterapia, elektroterapia, masaże u osób starszych, 27 osób,
  - warsztaty dla osób starszych „Jak wygrać z zaparciami”, 60 osób.
- realizowało trening w ramach Mieszkania Treningowego

Projekt realizowany przez Polskie Stowarzyszenie Na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Świdnicy. Zmierza do usamodzielniania osób niepełnosprawnie intelektualnie, poprzez zwiększenie samodzielności życiowej i autonomii, rozwijanie kompetencji społecznych, budowanie relacji z innymi ludźmi w środowisku lokalnym, społecznym. Trening przeznaczony jest dla podopiecznych Warsztatu Terapii Zajęciowej i Środowiskowego Domu Samopomocy, 30 uczestników.

źródło: Starostwo Powiatowe

4. Świdnicki Ośrodek Kultury przygotowuje propozycje, które mają charakter otwarty, uwzględniający potrzeby osób niepełnosprawnych. Windy i miejsca wyznaczone dla osób poruszających się na wózkach w budynkach umożliwiają pełną dostępność imprez. Sala teatralna wyposażona jest w pętlę indukcyjną, umożliwiającą osobom słabo słyszącym i niedosłyszącym

pełne korzystanie z oferty programowej. W 2018 r. zorganizował m.in. przedsięwzięcia kulturalne, w których uwzględniano kształtowanie pozytywnego wizerunku osób starszych i niepełnoprawnych:

➤ Przegląd twórczości senioralnej

Prezentacja dorobku artystycznego seniorów, poszukiwanie nowych form pracy artystycznej, stworzenie możliwości wymiany doświadczeń dla seniorów, instruktorów i animatorów działalności kulturalnej, integracja społeczna i aktywizacja środowiska senioralnego, 155 uczestników;

➤ Edukacyjny spacer po teatrze dla niepełnosprawnej młodzieży z Zespołu Szkół Specjalnych w Świdnicy, 28 uczestników.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

5. Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe realizowały w obszarze kształtowania pozytywnego wizerunku osób niepełnoprawnych:

- imprezy i akcje integracyjne: Losowanie dziennego przyjaciela, Parada Oswoić Autyzm, Festyn Zespołu Szkół Specjalnych w Świdnicy „Sercem pomaluj mój świat”, akcja „Podam Ci pomocną dłoń-przyjacielem moim bądź”, przedstawienie „Ach ta Pipi”, prelekcje w Bibliotece,
- programy: Dziecko z autyzmem w przedszkolu integracyjnym, kampania „Żonkilowe pola nadziei” – w zakresie kształtowania świadomości społecznej w zakresie opieki hospicyjnej, Dzień Życzliwości, Pan Hilary to ja i ty, Razem niepełnosprawni, Ratujmy i uczmy ratować, Szacunek i tolerancja, Każdy jest inny i wyjątkowy-tolerancja, Zaangażowanie-co daje nam?
- warsztaty: Symulacja niepełnosprawności, 25 osób, Jestem dobrym kolegą,
- organizowanie zajęć z wykorzystaniem komunikacji alternatywnej,
- promowanie wiedzy na temat niepełnosprawności, w formie zajęć, prelekcji, spotkań,
- angażowanie i aktywny udział dzieci niepełnosprawnych w organizowanych imprezach, konkursach, wycieczkach oraz prezentowanie przez nich swoich umiejętności,
- Dzień Niebieski z okazji Światowego Dnia Świadomości Autyzmu,
- wyjście do kina na film „Cudowny chłopak”, poruszający problem niepełnosprawnego dziecka, inności i tolerancji oraz przeprowadzenie zajęć w klasach IV-V na bazie filmu, ok. 200 uczniów,
- wyjście do kina na film „Życie animowane”, poruszający problem osób niepełnosprawnych, połączony z prelekcją „Dlaczego boimy się niepełnosprawności”, ok. 70 uczniów.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

6. Gmina Miasto Świdnica zleciła realizację zadań publicznych miasta:

➤ Działania mające na celu wspieranie osób chorych, niepełnosprawnych, w wieku senioralnym i ich rodzin oraz promocję zdrowego stylu życia:

- Stowarzyszenie „Bliżej Ciebie” w Świdnicy, 12 osób objętych projektem;
- Towarzystwo Przyjaciół Chorych HOSPICJUM, 180 odbiorców;
- Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym Koło w Świdnicy, ok. 360 osób;
- Świdnickie Stowarzyszenie „Amazonki”, 120 osób;
- Prowadzenie klubów seniora w Świdnicy, 117 miejsc:
- Fundacja Spichlerz Kultury,
- TKKF „Licznikowiec-2009” Ognisko w Świdnicy.

Celem działania klubów jest:

- aktywizacja i integracja osób starszych,
- tworzenie nowych więzi społecznych, poprzez integrację i organizowanie wzajemnej pomocy ze stosowaniem zasady wzajemności,
- zapobieganie rosnącym dysproporcjom społecznym między seniorami, a aktywnym młodym pokoleniem, które jest lepiej dostosowane do nowych warunków gospodarczych i społecznych,
- wspieranie rozwoju zainteresowań członków klubu,

- zwiększenie udziału i aktywności seniorów w życiu społecznym.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

2.8. Zidentyfikowany problem:

Utrudnienia w funkcjonowaniu osób starszych z powodu złego stanu zdrowia

Działania:

- Promowanie i upowszechnianie wiedzy o czynnikach warunkujących prawidłowy stan zdrowia;
- Zwiększenie dostępności rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego;
- Rozwój form opieki domowej;
- Promocja wolontariatu;
- Wspieranie rodzin opiekujących się starszymi członkami rodziny.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba spotkań, konferencji, szkoleń i innych działań edukacyjnych:

1. W ramach profilaktyki na rzecz zdrowego starzenia się, działania promujące i upowszechniające wiedzę o czynnikach warunkujących prawidłowy stan zdrowia podejmowane są już wśród dzieci w wieku przedszkolnym. Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe realizowały na rzecz podopiecznych, ich rodziców i opiekunów oraz kadry pedagogicznej:

- projekty edukacyjne i wspierające: Mamo, tato wolę wodę, Radosny uśmiech-radosna przyszłość, Dzieciństwo bez próchnicy, Kubusiowi przyjaciele natury, Zdrowym być to zdrowo żyć, Zanim dziecko pójdzie do szkoły, Spartakiada przedszkolaka-W zdrowym ciele zdrowy duch, Trzymaj formę, Czym jest stres i jak go opanować?, Higiena zdrowego żywienia, Śniadanie daje moc, Tydzień promocji zdrowia, Bieg po zdrowie, Sportowe przerwy,
- ogólnopolskie programy: Warzywa i owoce w szkole, Mleko i owoce w szkole,
- projekty w zakresie profilaktyki uzależnień i przemocy: Przyjaciele Zippiego, Czyste powietrze wokół nas, Mamo, tato nie pal, Bieg po zdrowie.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

2. Dzienny Dom „Senior-WIGOR” realizuje projekty adresowane do świdnickich seniorów, których celem jest promowanie zachowań warunkujących prawidłowy stan zdrowia:

➤ Uśmiech dużo zmienia

Zajęcia wyzwalające pozytywne emocje (śmiech, poczucie humoru), zapobiegające sytuacjom konfliktowym. To sesje fotograficzne na wesoło w kolorowych nakryciach głowy i kostiumach na profesjonalnym tle fotograficznym, zajęcia integracyjne grupowe oraz zajęcia taneczne Klanza, teatralno-kabaretowe, filmowe (oglądanie komedii), udział seniorów w życiu kulturalnym miasta, wycieczki do teatru i kina. W projekcie zrealizowano m.in.:

- cotygodniowe zajęcia teatralne z emisji głosu, dramy, pantomimy, 15 osób,
- cotygodniowe zajęcia integracyjne, 20 osób,
- cykliczne wyjścia na seanse filmowe, 15 osób, karaoke, 50 osób,
- zajęcia Klubu Dobrej Książki – Klub Dyskusyjny, 25 osób,
- cotygodniowe seanse kabaretowe i komediowe, 10 osób,
- wyjścia na wernisaże sztuki, wystawy fotografii i malarstwa, 15 osób,
- Biesiady: Babuni i Dziadunia, Walentynki, Dzień Kobiet, 50 osób,
- imprezy plenerowe, 430 osób,
- Dyktando na wesoło, 40 osób;

➤ Pomagam sobie

Zajęcia mające na celu zachęcenie seniorów do korzystania z usług neurologopedy, psychologa i socjoterapeuty oraz zajęcia logopedyczne indywidualne i grupowe. Skierowane do osób z obniżonym nastrojem, problemami emocjonalnymi, zaburzeniami mowy, przełykania (po udarach mózgu i w chorobach neurologicznych):

- udział w konferencji „Koalicja na rzecz zdrowego starzenia się”, 6 osób,
- spotkania z przedstawicielem Policji w zakresie bezpieczeństwa, gerontologiem, przedstawicielem ZUS;

➤ Niezapominajki

Projekt oferujący seniorom zajęcia mające na celu ćwiczenie pamięci, koncentracji i uważności, w celu zachowania jak najlepszej kondycji umysłowej, a tym samym zapobieganie powstawaniu wszelkiego rodzaju chorób i zaburzeń pamięci. Formy zajęć:

- treningi pamięci, quizy pamięciowe z użyciem tablicy interaktywnej,
- indywidualne i grupowe zajęcia komputerowe, 15 osób,
- codzienne zajęcia relaksacyjne, 15 osób,
- codzienne gry stolikowe: rummikub, puzzle, domino, memory, 22 osoby,
- codzienne zajęcia z gimnastyki mózgu i oczu, 24 osoby,
- prelekcja Ja się nie starzeję, ja się rozwijam, 40 osób;

➤ W zdrowym ciele, zdrowy duch

Projekt zachęcający seniorów do szeroko pojętej aktywności ruchowej, poprzez rehabilitację, w formie codziennej gimnastyki ogólnorozwojowej z piłkami i kijkami, tańce integracyjne, wieczorki taneczne, spacer nordic walking, ćwiczenia na stepie, grę w tenisa stołowego i w bilard. Seniorzy uczestniczyli w:

- codziennej gimnastyce przeciwzkrzepowej, 10 osób, ogólnorozwojowej, 15 osób,
- codziennych zajęciach relaksacyjnych, 20 osób,
- indywidualnej rehabilitacji i masażach, 35 osób,
- zawodach sportowych, w Boule, w strzelaniu, bilardowych, w piłce siatkowej,
- wyjazdach do Wrocławia, Ziębic,
- wykładach i spotkaniach z dietetykiem, fizjoterapeutą, prelekcjach o aparatach słuchowych i bezpłatnych badaniach słuchu,
- bezpłatnym komputerowym badaniu wzroku, 30 osób,
- bezpłatnych szczepieniach przeciw grypie, 80 osób;

➤ Obudzić zmysły

Program motywujący seniorów do wszelkiego rodzaju zajęć wymagających pracy manualnej, pobudzających wyobraźnię oraz zaspokajających potrzebę piękna i estetyki, w formie zajęć plastycznych, krawieckich, kulinarnych, teatralnych, muzykoterapii. Seniorzy uczestniczyli w:

- cotygodniowych zajęciach kulinarnych, 12 osób,
- cotygodniowych zajęciach teatralno-tanecznych, 15 osób,
- cotygodniowych zajęciach plastycznych, 13 osób,
- cotygodniowych zajęciach muzykoterapii, 18 osób,
- strefie SPA dla seniorów, 15 osób,
- warsztatach plastycznych – kartki i zaproszenia świąteczne, decoupage, biżuteria, maski karnawałowe,
- warsztatach florystycznych, 50 osób,
- warsztatach fryzjerskich, 45 osób,
- wycieczkach do kina, opery, wydarzeniach artystycznych,
- spotkaniach integracyjnych.

źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Liczba podmiotów zapewniających dostęp do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego:

Na terenie Świdnicy dostęp do rehabilitacji i sprzętu rehabilitacyjnego zapewniają:

- NZOZ „BHMed”, ul. Strzelińska 6a,
- Centrum Usług Medycznych „Eskulap”, ul. Zamenhofa 47,
- Zespół Usług Medycznych „Medyk”, ul. Gdyńska 25a,
- NZOZ „Marconi”, ul. Rzeźnicza 2,
- NZOZ „Raj-Med”, ul. Westerplatte 53,
- NZOZ Caritas Diecezji Świdnickiej, ul. Budowlana 6,
- NZOZ „Reh-Med” Przy Zespole Szkół Specjalnych, ul. Rotmistrza Pileckiego 3.

źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Na stronie internetowej Dziennego Domu „Senior-WIGOR” na bieżąco przedstawiane są informacje promujące i upowszechniające działania dotyczące zagadnień w zakresie czynników wpływających na stan zdrowia osób w wieku senioralnym oraz o dostępnych formach pomocy. W 2018 r. realizowano program Pomagam sobie, zachęcający seniorów do korzystania z usług psychologa i neurologopedy, skierowany w szczególności do osób z obniżonym nastrojem, problemami emocjonalnymi, zaburzeniami mowy, przełykania (po udarach mózgu i w chorobach neurologicznych). Obejmujmował:

- cotygodniowe indywidualne zajęcia z neurologopedią, 10 osób,
- cotygodniowe integracyjne zajęcia z neurologopedią, psychologiem, fizjoterapeutą, 25 osób,
- cotygodniowe indywidualne zajęcia z psychologiem, 10 osób,
- cotygodniowe zajęcia z socjoterapii z instruktorem terapii zajęciowej, 10 osób.

źródło: Dzienny Dom „Senior-WIGOR”

Rodzaje i liczba podmiotów udzielających profesjonalnych porad i wsparcia dla rodzin osób starszych:

Osoby starsze wymagające pomocy osób drugich, którym rodzina nie ma możliwości jej zapewnienia, obejmowane są usługami opiekuńczymi w miejscu zamieszkania. Opiekunów zatrudnia Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach umów zlecenie. W 2018 r.:

- z usług opiekuńczych korzystało 299 osób (298 rodzin, 332 osoby z w tych rodzinach),
- zrealizowano 71.202 godz. usług opiekuńczych.

Psycholog Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nawiązuje relacje terapeutyczne z członkami rodzin podopiecznych pracowników socjalnych oraz prowadzi mediacje i uczestniczy w rozwiązywaniu konfliktów pomiędzy podopiecznymi i ich rodzinami oraz osobami z otoczenia.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Cel szczegółowy 3. Rozwój edukacji i aktywnej polityki zatrudnienia

3.1. Zidentyfikowany problem:

Niedostosowanie szkolnictwa zawodowego do potrzeb rynku pracy

Działania:

- Koordynowanie kierunków szkolnictwa z kierunkami branż na rynku pracy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i formy działań koordynujących kierunki szkolnictwa z kierunkami branż na rynku pracy:

Powiatowy Urząd Pracy w Świdnicy opracowuje półroczne informacje sygnałowe w zakresie zawodów deficytowych i nadwyżkowych w Powiecie Świdnickim. Informacja wymienia zawody w grupach: maksymalnie deficytowych, deficytowych, zrównoważonych, nadwyżkowych oraz maksymalnie nadwyżkowych.

Monitoring wykonany jest według metodologii przygotowanej w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej „Opracowanie nowych zaleceń metodycznych prowadzenia monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych na lokalnym rynku pracy”. Raporty dostępne są na stronie internetowej Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

3.2. Zidentyfikowany problem:

Niewystarczająca oferta placówek zapewniających opiekę nad małym dzieckiem – żłobki

Działania:

- Doskonalenie systemu opieki nad małym dzieckiem;
- Wspieranie i promowanie inicjatyw w zakresie form opieki nad małym dzieckiem.

Wskaźniki realizacji działań:

Rodzaje i liczba placówek zapewniających opiekę nad małym dzieckiem:

Urząd Miejski prowadzi dwa Żłobki Miejskie, z których każdy dysponuje 100 miejscami (łącznie 200 miejsc). Placówki zapewniają opiekę dzieciom zamieszkałym na terenie Miasta, których oboje opiekunowie pracują zawodowo. Cały czas wykorzystane są wszystkie miejsca. Nabór podstawowy przeprowadzany jest raz w roku, później odbywa się wyłącznie nabór uzupełniający w przypadku rezygnacji z opieki placówki. Od razu zostaje przyjęte następne dziecko z listy rezerwowej. Może się zdarzyć, że czas oczekiwania na miejsce będzie wynosił cały rok.

W Mieście funkcjonują niepubliczne żłobki i kluby dziecięce, które łącznie zapewniają 144 miejsca (67 miejsc w żłobkach i 77 miejsc w klubach dziecięcych). Na dzień 31 grudnia 2018 r. w rejestrze żłobków i klubów dziecięcych wpisane były 4 niepubliczne żłobki i 4 kluby dziecięce:

- Niepubliczny Żłobek „Bajkowy Domek”, ul. Głowackiego 14,
- Niepubliczny Żłobek Europejska Akademia Dziecka, ul. Wojska Polskiego 4,
- Niepubliczny Żłobek Językowy „Calineczka II”, ul. Siostrzana 15-17,
- Żłobek „Magiczna Chatka”, ul. Tadeusza Kościuszki 28,
- Klub Dziecięcy „Dzieciaki do dzieła!”, ul. Karola Szymanowskiego 13,
- Niepubliczny Klub Malucha „Bobas”, ul. Wróblewskiego 4B,
- Klub Malucha „Mysiolandia”, ul. Wróblewskiego 10,
- Klub Malucha „Mysiolandia 2”, ul. Księcia Bolka Świdnickiego 24/1.

Rejestr żłobków i klubów dziecięcych dostępny na stronie internetowej Urzędu Miejskiego w Świdnicy.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Gmina Miasto Świdnica, we współpracy z Fundacją Edukacji Europejskiej oraz Powiatowym Urzędem Pracy realizuje projekt „Świdnickie Maluchy” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020, Poddziałanie 8.4.4 Godzenie życia zawodowego i prywatnego ZIT AW. Czas realizacji projektu: od 01.05.2017 r. do 28.02.2019 r. Zakłada on finansowanie działalności 70 ze 100 nowych miejsc żłobkowych w Świdnicy. Nowo powstałe 70 miejsc przeznaczonych jest dla rodziców/opiekunów prawnych wracających na rynek pracy po urodzeniu/wychowaniu dziecka lub dla osób niepracujących. Pozostałe 30 miejsc przeznaczonych zostało dla osób już pracujących.

Usługi świadczone w żłobku w odniesieniu do wymienionych 70 miejsc są dla rodziców bezpłatne. Finansowane są w całości ze środków unijnych oraz budżetu Gminy Miasta Świdnica. Projekt pozwala na aktywizację zawodową 80 rodziców/opiekunów prawnych dzieci. Obiekt dostosowany jest do potrzeb dzieci niepełnosprawnych.

źródło: Wydział Polityki Społecznej i Spraw Socjalnych Urzędu Miejskiego

3.3. Zidentyfikowany problem:

Odpływ młodych, wykształconych ludzi z Miasta. Zagrożona liczba istniejących miejsc pracy

Działania:

- Promowanie przedsiębiorczości i samozatrudnienia, poprzez tworzenie preferencyjnych warunków dla rozpoczynających działalność gospodarczą;
- Wspieranie inicjatyw zmierzających do tworzenia nowych miejsc pracy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje form zachęt dla inicjatorów przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy:

Działania promujące przedsiębiorczość i samozatrudnienie realizowane przez Gminę Miasto Świdnica, obejmowały promocję w formie organizacji i współorganizacji szkoleń, spotkań informacyjnych i doradczych dla przedsiębiorców oraz zainteresowanych prowadzeniem działalności gospodarczej, misji gospodarczych, targów kooperacyjnych, spotkań tzw. face to face i innych przedsięwzięć gospodarczych, w tym realizowanych ze środków UE:

- aktywne przekazywanie informacji przedsiębiorcom (lub kandydatom na właścicieli firm) o możliwościach i potrzebach rynku, otrzymania wsparcia finansowego lub innego na terenie gminy, województwa i kraju

- GCOIE „Gminne Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera” – Gmina Miasto Świdnica przystąpiła do współpracy z Dolnośląską Agencją Współpracy Gospodarczej w celu utworzenia Gminnego Centrum Obsługi Inwestora i Eksportera z siedzibą w Wydziale Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego w Świdnicy, w celu: poszerzenia korytarzy komunikacji i przekazu informacji, profesjonalizacji usług gospodarczych, promocji gospodarczej Świdnicy, wsparcia i pośrednictwa w nawiązywaniu współpracy gospodarczej między przedsiębiorcami, a innymi firmami o zasięgu lokalnym, regionalnym i międzynarodowym, dostępu do kompleksowej informacji gospodarczej, organizowania spotkań biznesowych z udziałem ekspertów zewnętrznych z Dolnośląskiej Agencji Współpracy Gospodarczej (DAWG) oraz Polskiej Agencji Inwestycji i Handlu (m.in. konferencje, szkolenia, debaty);

- Pomoc de minimis/Pomoc Regionalna;
- Program „Zostańcie z nami – Miasto i Powiat Świdnica” – od 2016 r. Świdnica prowadzi własny program gospodarczy współpracy samorządu z przedsiębiorcami w zakresie wspierania przedsiębiorczości i samozatrudnienia. W roku szkolnym 2018/2019 rozpoczęto III edycję Programu, który ma celu zachęcać młode osoby (w wieku od 14-30 lat) do związania swojej przyszłości z dynamicznie rozwijającym się miastem, jak również pokazać młodzieży różne ścieżki kariery i zapewnić wsparcie na kolejnych etapach rozwoju. Głównymi elementami programu są:
  - konkursy: „Zalogowani” – warsztaty ekonomiczne, doradztwo zawodowe, wizyty w firmach i konkursy o tematyce przedsiębiorczości,
  - Liga Niezwykłych Umysłów – nauka programowania dla 80 uczniów świdnickich szkół przy pomocy internetowej platformy,
  - Edukacja Obywatelska – zajęcia o tematyce samorządowej prowadzone przez Prezydenta Miasta,
  - Klasy Patronackie – współpraca między szkołami zawodowymi a lokalnymi przedsiębiorcami,
  - Spotkania motywacyjne – prowadzone z liderami świdnickiej społeczności, które kładą nacisk na znaczenie rozwoju osobistego i promują postawę przedsiębiorczości,
  - Mapa Projektów 20+ 30+ – warsztaty tematyczne dla mieszkańców w grupie wiekowej powyżej 20 lat obejmujące tematykę funkcjonowania w mieście i prowadzenie biznesu,
  - konkurs „Wiem to” – dedykowany szkołom średnim i podstawowym, mający na celu poszerzanie wiedzy na temat firm funkcjonujących w mieście.

Program wspierany jest przez współorganizatorów oraz partnerów, tj. Stowarzyszenie Przedsiębiorców i Kupców Świdnickich, Forum Obywatelskiego Rozwoju, Bank Santander S.A., Powiatowy Urząd Pracy, Powiat Świdnica oraz świdnickich przedsiębiorców. Szczegóły dostępne są na stronie internetowej www.zalogowani.swidnica.pl oraz na profilu [facebook.com/zalogowani](https://www.facebook.com/zalogowani);

- spotkania, konferencje, debaty, szkolenia i imprezy gospodarcze w ramach, których przyznawane są nagrody honorujące działania rynkowe lokalnych firm:
- Warsztaty, targi i spotkania z przedsiębiorcami w ramach programu „Miasta Trutnov i Świdnica razem dla biznesu”:
  - konferencja, w której udział wzięli przedstawiciele władz, instytucji i lokalnych stowarzyszeń obu partnerskich miast,
  - cykl działań o tematyce: „Biznes dla Początkujących 40+”, „Własna firma po urlopie macierzyńskim – wiedza, dyskusje i wsparcie dla rodziców”, „Firmy rodzinne”, „Porozmawiajmy o biznesie”, „Seminarium dla MŚP”, „Rozwój nowych firm”,
  - Targi w Trutnovie z udziałem przedsiębiorstw oraz prezentacja produktów i usług czeskich firm w Świdnicy. W wyniku współpracy powstały 2 poradniki: „Jak założyć działalność gospodarczą w Polsce” i „Jak założyć działalność gospodarczą w Czechach”, dostępne do pobrania na stronie internetowej miasta,
- Mobilny Punkt Informacyjny, świadczący bezpłatne usługi informacyjne oraz doradcze na rzecz przedsiębiorców i osób planujących uzyskać wsparcie ze środków UE w latach 2014-2020, prowadzony przez Lokalny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Wałbrzychu, w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej – Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz budżetu państwa w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 z udziałem środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego w porozumieniu z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego,
- Gala Przedsiębiorczości „Świdnicki Gryf” – po raz 14. przedstawiono firmy nominowane do nagrody gospodarczej „Świdnicki Gryf 2018”, której celem jest wyróżnienie, a także promowanie firm i przedsiębiorstw działających w Świdnicy, a w przypadku „Sudeckiego produktu regionalnego” promowanie produktów wytwarzanych w naszym regionie. Spośród

firm nominowanych kapituła konkursu wybrała laureatów, którym 19 października, podczas uroczystej Gali Przedsiębiorczości, wręczone zostały statuetki Świdnickiego Gryfa w kategoriach: Sudecki Produkt Regionalny, Dynamiczny Rozwój Firmy, Lider Mikro-Przedsiębiorczości, Najlepszy Debiut Gospodarczy,

- Spotkanie Miast Progresywnych – wymiana doświadczeń i dobrych praktyk gospodarczych między miastami;

- sprzedaż terenów przy ul. Pogodnej, w celu budowy nowej fabryki na terenie miasta – IDEAL Automotive:

W kwietniu 2018 r. firma zakupiła teren przy ul. Pogodnej i w listopadzie 2018 r. uruchomiła produkcję części samochodowych. W grudniu 2018 r. zatrudnienie wynosiło 110 osób, docelowo deklarowanych jest 550 nowych stanowisk pracy.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Na stronie Urzędu Miejskiego www.um.swidnica.pl prowadzone są wyodrębnione działy:

- BIZNES z informacją dla inwestora, na który składają się:
  - bieżące wiadomości gospodarcze,
  - obszar działań i możliwość skorzystania z GCOIE,
  - obszar podstrefy WSSE,
  - realizacja przedsięwzięć infrastrukturalnych,
  - programy gospodarcze i projekty wsparcia przedsiębiorczości,
  - informacje o stanie świdnickiej gospodarki,
  - odsyłacze do stron internetowych świdnickich organizacji wsparcia przedsiębiorczości,
  - profesjonalna obsługa inwestorów i świadczenie pomocy w procesie inwestycyjnym;
- POMOC PUBLICZNA, w którym przedsiębiorcy mają dostęp do:
  - informacji dotyczących form, możliwości i uzyskania pomocy publicznej i jej wysokości,
  - formularza wniosku: pomoc regionalna, pomoc de minimis.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy:

1. Prezydent Miasta Świdnicy w celu pobudzenia rozwoju gospodarczego udziela wsparcia dla przedsiębiorców. W ramach tak nakreślonego celu na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Świdnicy przedsiębiorcy w 2018 r. uzyskali zwolnienia z podatku od nieruchomości na mocy następujących programów pomocowych:

- nr VI/54/07 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 30 marca 2007 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy w zakresie zatrudnienia w ramach wyłączeń grupowych dla przedsiębiorców tworzących nowe miejsca pracy na terenie Gminy Miasto Świdnica” – 2 przedsiębiorców na łączną kwotę 124.326,00 zł;
- XXI/253/08 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 27 czerwca 2008 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” – 2 przedsiębiorców na łączną kwotę 117.511,00 zł;
- XIII/164/11 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 grudnia 2011 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” – 5 przedsiębiorców na łączną kwotę 1.013.652,00 zł;
- XXXVII/424/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy regionalnej dla przedsiębiorców dokonujących inwestycji” – 1 przedsiębiorca na kwotę 261.731,00 zł;

- XLIII/495/14 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia „Programu pomocy de minimis dla mikro, małych i średnich przedsiębiorców” – 33 przedsiębiorców, w tym 7 osób prawnych na kwotę 505.740,00 zł i 26 osób fizycznych na kwotę 214.658,00 zł, łącznie 720.398,00 zł;
- nr VIII/61/15 Rady Miejskiej w Świdnicy z dnia 29 maja 2015 r. w sprawie zwolnień z podatku od nieruchomości na wspieranie nowych inwestycji w ramach regionalnej pomocy inwestycyjnej przeznaczonych dla małych, średnich i dużych przedsiębiorców prowadzących działalność gospodarczą na terenie Gminy Miasto Świdnica” – 5 przedsiębiorców, w tym 4 osoby prawne na kwotę 653.256,00 zł i 2 osoby fizyczne na kwotę 185.673,00 zł, łączną 838.929,00 zł.

Pomoc de minimis w formie zwolnienia z podatku od nieruchomości jest skierowana do przedsiębiorców, którzy:

- poniosą koszty na zakup środków trwałych i/lub wyposażenia przedmiotu opodatkowania związanego z prowadzeniem działalności hotelarskiej,
- ponieśli koszty na zakup środków trwałych i/lub remont przedmiotu opodatkowania związanego z prowadzeniem działalności gastronomicznej,
- zatrudniają młodocianych w celu praktycznej nauki zawodu,
- realizują inwestycje w sekcji C zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności.

Pomoc regionalna jest przewidziana dla przedsiębiorców realizujących nową inwestycję/ inwestycję początkową na terenie Gminy Miasta Świdnicy. Wielkość zwolnienia oraz okres jego stosowania są uzależnione od wielkości zadeklarowanych przez przedsiębiorcę nakładów inwestycyjnych. Z programu wyłączono sektory wrażliwe, zgodnie z regulacjami unijnymi oraz podmioty z sektora usług finansowych oraz handlu, w tym handlu paliwami. Program ten stanowi główny instrument bezpośredniego wsparcia przedsiębiorców, który ma być zachętą dla podmiotów zamierzających dokonać inwestycji na terenie gminy.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

2. Powiatowy Urząd Pracy:

- przyznał jednorazowe dotacje na podjęcie działalności gospodarczej ze środków Funduszu Pracy i Unii Europejskiej, 59 osób,
- zrefundował koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy ze środków Funduszu Pracy, Unii Europejskiej i Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, 14 podmiotów.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

3.4. Zidentyfikowany problem:

Utrudnienia w funkcjonowaniu rodziny z powodu pozostawania bez pracy i trudności finansowych

Działania:

- Aktywizowanie i motywowanie do podjęcia pracy poprzez pracę socjalną i przy wykorzystaniu metody kontraktu socjalnego – uzależnienie świadczenia pomocy społecznej od aktywności rodziny;
- Promowanie alternatywnych form aktywizacji zawodowej: roboty publiczne, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staże, telepraca;
- Wspieranie grup samopomocowych;
- Zapewnienie wsparcia specjalistycznego: socjalnego, psychologicznego, prawnego, zawodowego;
- Realizacja programów wspierających i edukacyjnych dla dzieci z rodzin ubogich i mających trudności w przyswajaniu wiedzy.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba zawartych kontraktów socjalnych:

Z osobą lub rodziną ubiegającą się o pomoc Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej pracownik socjalny może zawrzeć pisemną umowę – kontrakt socjalny, w celu przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej i przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. W 2018 r. zawarto 44 kontrakty socjalne, którymi objęto 57 osób.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

W sierpniu 2017 r. Gmina Miasto Świdnica podpisała umowę o dofinansowanie projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Dolnośląskiego na lata 2014-2020. Projekt realizuje Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, w ramach Osi Priorytetowej 9 Włączenie społeczne, Działanie 9.1 Aktywna Integracja Poddziałanie 9.1.4 Aktywna integracja – ZIT AW. Celem głównym projektu „Uwierz we własne siły” jest aktywna integracja mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. Jego uczestnikami są osoby od wielu lat, z różnych przyczyn, korzystające z pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach, nieodpowiadających potrzebom rynku pracy, które doznały wielokrotnego wykluczenia. W projekcie bierze udział 20 osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, zakwalifikowanych do III profilu bezrobotnych, 10 osób dla których ustalono II profil pomocy oraz co najmniej 20 osób z ich najbliższego otoczenia. Dla uczestników przewidziano kompleksowe i indywidualne formy wsparcia w ramach ścieżki reintegracji, uwzględniające ich indywidualne potrzeby i możliwości. Obejmują one interdyscyplinarne wsparcie, motywowanie do aktywności własnej oraz zapewnienie udziału w warsztatach, spotkaniach i innych formach edukujących w kierunku zwiększenia skuteczności i samodzielności społeczno-zawodowej.

Informacja o rekrutacji uczestników do projektu publikowana była na stronie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Urzędu Miejskiego w Świdnicy i w lokalnych mediach.

Liczba projektów w zakresie zatrudnienia i ich beneficjentów:

1. Projekt „Uwierz we własne siły” realizowany przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w latach 2017-2019 ma na celu aktywizację społeczną, zawodową, edukacyjną i zdrowotną

uczestników, mieszkańców Gminy Miasto Świdnica zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym, poprzez poprawę i wzmocnienie ich zdolności do zatrudnienia. I edycja programu realizowana była w okresie od września 2017 r. do maja 2018 r. II edycja rozpoczęła się we wrześniu 2018 r. Jego uczestnikami są osoby od wielu lat, z różnych przyczyn, korzystające z pomocy społecznej, o niskich kwalifikacjach, nieodpowiadających potrzebom rynku pracy, które doznały wielokrotnego wykluczenia. Projekt zakłada udział łącznie 20 osób najbardziej oddalonych od rynku pracy, zakwalifikowanych do III profilu bezrobotnych, 10 osób dla których ustalono II profil pomocy oraz co najmniej 20 osób z ich najbliższego otoczenia. Dla uczestników przewidziano kompleksowe i indywidualne formy wsparcia w ramach ścieżki reintegracji, uwzględniające ich indywidualne potrzeby i możliwości. Obejmują one interdyscyplinarne wsparcie, motywowanie do aktywności własnej oraz zapewnienie udziału w warsztatach, spotkaniach i innych formach edukujących w kierunku zwiększenia skuteczności i samodzielności społeczno-zawodowej.

W ramach projektu każdy z uczestników objęty został:

- dogłębną diagnozą funkcjonalności-dysfunkcjonalności, na podstawie której opracowano koncepcyjną analizę obszarów problemowych,
- warsztatami:
  - trening umiejętności społecznych – zdrowa i ekonomiczna kuchnia, praktyczna nauka kalkulacji posiłku i jego przygotowanie,
  - trening umiejętności społecznych – zarządzanie budżetem domowym, w tym edukacja w zakresie segregacji śmieci, gospodarnego zarządzania budżetem domowym z uwzględnieniem konieczności wywiązywania się ze zobowiązań finansowych i dokonywania systematycznych opłat (w tym za media, czynsz),
  - treningi kompetencji społecznych, w celu podniesienia, nabycia, przywrócenia lub wzmocnienia kompetencji społecznych i poczucia własnej wartości, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej: Samokontrola; Kreatywne myślenie; Podstawy zachowań asertywnych,
  - trening kompetencji – pielęgnacja i opieka nad osobami zależnymi w rodzinie, w dwóch zagadnieniach: dzieci lub osoby niepełnosprawne lub/i w wieku senioralnym, w zależności od potrzeb i możliwości uczestników,
- szkoleniem podnoszącym umiejętności i kompetencje zawodowe i społeczne, w zakresie indywidualnie dobranej oferty edukacyjnej przygotowującej do zawodu, zgodnie z zainteresowaniami, predyspozycjami uczestników oraz zapotrzebowaniem na rynku pracy,
- wsparciem w ramach spotkań grupowych i działań aktywizujących społecznie, również w sferze kulturalnej,
- indywidualnymi spotkaniami, terapią psychologiczną, rodzinną, psychospołeczną z psychologiem, psychiatrą, terapeutą uzależnień, terapeutą rodzinnym oraz coachem wspierającym pracowników socjalnych w opracowaniu i realizacji ścieżki reintegracji dla uczestników.

W ramach porozumienia z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdnicy o realizacji Programu Aktywizacja i Integracja (PAI) w okresie październik-listopad 2018 r., dla 10 uczestników z ustalonym III profilem pomocy zrealizowano:

- prace społecznie użyteczne w miejskich jednostkach: placówkach oświatowych, jednostkach pomocy społecznej, ośrodkiem sportu i rekreacji, w wymiarze 10 godz. tygodniowo, po 40 godz. w miesiącu, łącznie w wymiarze 80 godz.
- zajęcia grupowe, w formie grupy wsparcia, warsztatów, treningu kompetencji społecznych,
- konsultacje i terapię indywidualną.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Powiatowy Urząd Pracy oferuje osobom bezrobotnym, zagrożonym wykluczeniem społecznym alternatywne formy aktywizacji zawodowej i instrumenty rynku pracy:

- organizacja staży, 197 osób,

- zwrot kosztów przejazdu, 58 osób,
- refundowanie kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7, 21 osób,
- bony na zasiedlenie, 4 osoby,
- zatrudnienie w ramach bonu zatrudnieniowego, 4 osoby,
- zatrudnienie w ramach prac interwencyjnych, 36 osób,
- zatrudnienie w ramach robót publicznych, 39 osób,
- organizacja prac społecznie użytecznych, 30 osób,
- zatrudnienie w ramach refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenie społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 rok życia, zgodnie z art. 150F, 34 osoby,
- dofinansowanie wynagrodzeń za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, 1 osoba.

W 2018 r. Powiatowy Urząd Pracy realizował projekty w zakresie zatrudnienia:

- Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie świdnickim (III) – projekt współfinansowany z Europejskiego Funduszu Społecznego, 109 osób,
- Aktywizacja osób w wieku od 30 roku życia pozostających bez zatrudnienia, znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w powiecie świdnickim IV, 101 osób.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba i rodzaje podmiotów udzielających poradnictwa i wsparcia:

1. Uczestnicy projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, objęci są stałym wsparciem specjalistycznym grupowym i indywidualnym: psychologa, terapeuty rodzinnego, terapeuty uzależnień, psychiatry, w celu wzmocnienia zdolności do zatrudnienia. Praca z uczestnikami nad poczuciem własnej wartości, podniesienie ich umiejętności społecznych i zawodowych, wyeliminowanie deficytów zdrowotnych, szczególnie dotyczących zdrowia psychicznego, wpłynęło na polepszenie funkcji społecznych osób i rodzin uczestniczących w projekcie, zwiększyło szanse na zaistnienie lub powrót na rynek pracy.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. Powiatowy Urząd Pracy

- kieruje osoby bezrobotne na szkolenia,
- udziela porad grupowych,
- udziela indywidualnych porad i informacji zawodowych.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Liczba osób i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. W ramach projektu pn. „Uwierz we własne siły” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej zrealizowano I edycję na przełomie 2017/2018 r. oraz we wrześniu 2018 r. rozpoczęto II edycję. Uczestnicy I edycji objęci byli:

- dogłębną diagnozą funkcjonalności-dysfunkcjonalności, na podstawie której opracowano konceptualizację obszarów problemowych dla wszystkich 15 środowisk objętych projektem – 5 godz. dla każdego środowiska, łącznie 75 godz.
- spotkaniami grupowymi, realizowanymi raz w miesiącu w wymiarze 2 godz., łącznie 8 spotkań, 16 godz.
- poradnictwem indywidualnym, w liczbie godzin zależnej od potrzeb – łącznie zrealizowano 225 godzin poradnictwa, w tym: terapeuty rodzinnego – 170 godz., terapeuty uzależnień – 36 godz., psychologa – 11 godz., psychiatry – 8 godz.

- warsztatami „Trening kompetencji społecznych”:
  - samokontrola – 11 godz.
  - kreatywne myślenie – 11 godz.
  - podstawy zachowań asertywnych – 11 godz.
- warsztatami „Trening umiejętności społecznych – zdrowa i ekonomiczna kuchnia” – 10 godz.
- warsztatami „Trening umiejętności społecznych – zarządzanie budżetem domowym” – 6 godz.
- warsztatami „Pielęgnacja i opieka nad osobami zależnymi” – 11 godz., w tym:
  - pielęgnacja i opieka nad dziećmi – 7 osób,
  - pielęgnacja i opieka nad osobami niepełnosprawnymi lub/i w wieku senioralnym – 8 osób,
- szkoleniami zawodowymi – 90 godz., w tym:
  - szkolenie przygotowujące do zawodu magazynier z obsługą wózka widłowego – 5 osób,
  - szkolenie przygotowujące do zawodu opiekun osoby starszej – 6 osób,
  - szkolenie przygotowujące do zawodu sprzedawca – 4 osoby.

Uczestnicy projektu objęci byli również wsparciem pracowników socjalnych oraz coacha, w ramach opracowanej i realizowanej ścieżki reintegracji. Brali udział w wydarzeniach kulturalnych w mieście, wycieczkach po zabytkach miejskich oraz seansach filmowych w kinie. Odpowiednio działaniami zrealizowanymi wobec uczestników I edycji objęci są uczestnicy II edycji projektu.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

2. W formach wsparcia oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy wzięło udział:

- szkolenia – 22 osoby,
- porady grupowe – 45 osób,
- porady indywidualne – 254 osoby,
- informacja zawodowa – 4 osoby,
- Targi Pracy – 600 osób,
- spotkanie informacyjne – 150 osób,
- program specjalny – 23 osoby.

źródło: Powiatowy Urząd Pracy

Liczba programów dla dzieci z rodzin ubogich:

1. Placówki oświatowe realizują na rzecz swoich podopiecznych projekty wspierające w trudnościach związanych z dostępem do edukacji, dostosowane do możliwości dzieci:

- „Skrzydła na co dzień”, obejmujący opieką finansową uczniów, których edukacja jest zagrożona przez szczególnie trudną sytuację materialną oraz tych, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji losowej,
- wsparcie uczniów-obcokrajowców, poprzez zapewnienie bezpłatnej nauki języka polskiego,
- organizowanie i objęcie pomocą socjalną, rzeczową, w formie refundowania obiadów, stypendiów socjalnych, przekazywania odzieży i artykułów piśmienniczych.

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

2. Gmina Miasto Świdnica realizuje w świdnickich placówkach oświatowych projekty wspierające i edukacyjne, w celu wyrównywania szans rozwojowych i edukacyjnych dzieci, w tym z rodzin ubogich i mających trudności w przyswajaniu wiedzy:

- projekty „Każdy jest ważny” oraz „Mozaika Edukacyjna”,
- zajęcia korekcyjno-kompensacyjne,
- zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- pomoc psychologiczno-pedagogiczna, w ramach terapii zaburzeń.

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego

---

3. Dzieci i młodzież ucząca się uzyskuje wsparcie materialne, realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, w formie stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego i dodatków do zasiłku rodzinnego oraz na podstawie programów rządowych: Rodzina 500+ i Dobry start.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba dzieci biorących udział w programach:

1. Gmina Miasto objęła działaniami w ramach:

- projektów „Każdy jest ważny” oraz „Mozaika Edukacyjna”, 300 uczestników,
- zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, 150 uczestników,
- zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, 281 uczestników,
- pomocy psychologiczno-pedagogicznej, 189 uczestników.

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego

2. Wsparcie materialne realizowane przez Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej:

- stypendia szkolne – 463 uczniów,
- zasiłki szkolne – 54 uczniów,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 228 osób,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 1.396 osób,
- dodatek do zasiłku rodzinnego z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania – 11 osób,
- świadczenie wychowawcze – 4.503 dzieci,
- świadczenie Dobry start – 5.194 dzieci.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

3.5. Zidentyfikowany problem:

Bark renomowanej uczelni wyższej na terenie Miasta

Działania:

- Stosowanie systemu zachęt dla potencjalnych inwestorów w zakresie poszerzenia oferty szkolnictwa wyższego w Mieście;
- Upowszechnianie kształcenia na poziomie wyższym, zapewniając uczniom szkół średnich kontakty z wrocławskimi uczelniami wyższymi oraz udogodnienia komunikacyjne dla świdnickich studentów uczelni wrocławskich.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje form zachęt dla inwestorów:

W celu pobudzenia rozwoju gospodarczego Urząd Miejski w Świdnicy realizuje programy pomocy publicznej i pomocy de minimis.

W Świdnicy działa 5 uczelni wyższych, które kształcą w systemie dziennym i zaocznym, a także w formie studiów podyplomowych.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

Liczba projektów zapewniających kontakty z wrocławskimi uczelniami wyższymi i uczestniczących w nich uczniów:

1. Uczniowie świdnickich szkół, przygotowujący się do wyboru kierunku kształcenia na poziomie wyższym, brali udział w projekcie „Zostańcie z nami – Miasto i Powiat Świdnica”, którego jednym z celów jest pomoc przy planowaniu ścieżki edukacji i kariery zawodowej.

2. Starostwo Powiatowe w Świdnicy, w partnerstwie z Województwem Dolnośląskim realizowało projekty:

➤ Zawodowy Dolny Śląsk

Uczniowie szkół ponadgimnazjalnych brali udział w zajęciach laboratoryjnych i kołach zainteresowań organizowanych na Politechnice Wrocławskiej. Zajęcia były prowadzone dla uczniów kształcących się w zawodach: technik logistyk, technik informatyk, technik elektryk, technik mechanik z kwalifikacją M.19, 165 osób;

➤ Czas na zawodowców

Uczniowie brali udział w zajęciach laboratoryjnych na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu. Zajęcia były prowadzone dla uczniów kształcących się w zawodach: technik żywienia i usług gastronomicznych, 15 osób.

źródło: Starostwo Powiatowe

Liczba i rodzaje form udogodnień komunikacyjnych dla świdnickich studentów:

Wydział Transportu Urzędu Miejskiego w 2018 r. w celu zapewnienia udogodnień komunikacyjnych dla świdnickich studentów:

- wydając przewoźnikom uzgodnienia na korzystanie z przystanków komunikacyjnych i dworca autobusowego, kładł szczególny nacisk na dostosowanie częstotliwości i godzin odjazdów w dni powszednie, a także w soboty i niedziele, do godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych na uczelniach wyższych – działania te dotyczyły połączeń autobusowych Świdnicy z Wrocławiem i Wałbrzychem,

- dokonywał uzgodnień z przewoźnikami realizującymi przewozy na linii Świdnica – Jaworzyna Śląska, którzy dostosowywali swoje rozkłady jazdy tak, aby przyjazd/wyjazd do/z Jaworzyny Śląskiej zsynchronizować z odjazdami/przyjazdami pociągów do/z Wrocławia, by w ten sposób zwiększyć ilość połączeń Świdnicy z Wrocławiem.

źródło: Wydział Transportu Urzędu Miejskiego

3.6. Zidentyfikowany problem:

„Eurosieroctwo”, rodziny weekendowe – problemy z edukowaniem dzieci

Działania:

- Organizowanie form opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego dla dzieci;
- Zapewnienie wsparcia psychologicznego i pedagogicznego;
- Wspieranie działań wyrównujących szanse edukacyjne.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba i rodzaje placówek prowadzących działalność opiekuńczo-wychowawczą wsparcia dziennego dla dzieci:

1. Świdnicki Ośrodek Kultury umożliwił udział w zajęciach dzieciom i młodzieży szkolnej:

- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mała Świdnica”, 60 osób,
- Zespół Tańca Narodowego i Estradowego „Krań”, 40 osób,
- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mały Jubilat”, 55 osób,
- Zespół Pieśni i Tańca „Jubilat”, 40 osób,

- Warsztaty dla artystów amatorów, 10 osób,
  - Mażoretki Prima, 75 osób.
- źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

2. Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida realizowała cykliczne zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży:

- cykliczne zajęcia dla dzieci i młodzieży: Baśniolandia, Wokół książki, Abecadło, Bajeczne podróże, Baśniolandia Junior, Chwilka z Bajeczką, Klub Gier Planszowych Kostka, Klub Filmowy Kinoteka, Ferie dla dzieci, Warsztaty pisarskie, ok. 2.640 osób,
- konkursy czytelnicze, m.in. Nasza Historia, Dzień Dobry..., Przepis na Święta, Przystanek Księgarnia, Łączy nas Niepodległa, Konkurs recytatorski F1, Konkurs plastyczny F1, ok. 140 osób,
- wystawy kierowane szczególnie do dzieci i młodzieży: Ze Szkolnej Ławy, Poczytaj mi Mamo, ok. 140 osób,
- Gry: Świdnica legendarnie, Gra Miejska Bolko Trip, Maxigra „Zdobądź Flagę”, Historyczna „Tropiąc Historię”, 121 osób,
- warsztaty, m.in.: pieczenie piernika w Zagrodzie Kraszowickiej, dziennikarskie Łączy Nas Niepodległa, plastyczne w ramach Tygodnia Zrównoważonego Transportu, literackie, Ogólnopolskie Dni Głośnego Czytania, wiosenne warsztaty literacko-plastyczne F1, jesienne warsztaty literacko-plastyczne F1, Po-życzone F5, tematyczne „O Lechu, Czechu i Rusie”, 204 osoby,
- spotkania autorskie z Moniką Sawicką i Dorotą Cembrzyńską-Nosala, 154 osoby,
- inne działania, m.in.: Narodowe Czytanie, Łączy Nas Niepodległa, Miasto Dzieci, Dni Dziedzictwa – Świdnica legendarnie, Noc Bibliotek, Piątkowe poranki w bibliotece, Z książką na walizkach, Europejski Tydzień Kodowania, Pracownia św. Mikołaja, Mirabelka, Ferie w bibliotece, wycieczki po bibliotece, zajęcia biblioteczne dla dzieci i młodzieży z zespołu szkół specjalnych, OREW, Tęcza, Szafa z książkami, ok. 3.200 osób.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

3. Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji w ramach organizacji zajęć pozaszkolnych zrealizował:

- cykl zawodów współzawodnictwa szkolnego – 45 zawodów rangi miejskiej, powiatowej lub strefowej dla młodzieży, łączna liczba uczestników, 1.344 osoby,
- akcje Ferie z ŚOSiR-em, Lato z ŚOSiR-em, w ramach których m.in. dzieciom oraz osobom dorosłym oferowano ułatwiony, tańszy dostęp do lodowiska krytego, bezpłatne zajęcia w hali na osiedlu Zawiszów, turnieje piłki siatkowej plażowej, szkołka tenisa ziemnego,
- Turniej przedszkolaków „W zdrowym ciele, zdrowy duch”, 110 uczestników z 11 świdnickich przedszkoli,
- zajęcia żeglarstwa we współpracy ze Szkołą Podstawową nr 8, część teoretyczna zajęć realizowana była w szkole, część praktyczna w Bosmanacie nad Zalewem Witoszówka.

źródło: Świdnicki Ośrodek Sportu i Rekreacji

4. Młodzieżowy Dom Kultury prowadził zajęcia dla dzieci i młodzieży, w formie:

- ferii zimowych-półkolonii, realizowanych w postaci gier, zabaw, wyjazdów, spotkań dla dzieci, 96 dzieci,
- półkolonii letnich, realizowanych w postaci gier, konkursów, zabaw, wyjść na basen, 440 dzieci,
- statutowych zajęć dydaktycznych dla dzieci i młodzieży z terenu miasta i okolic – zarejestrowanych było 889 uczestników zajęć stałych, w tym w dziale pierwszym MDK na ul. Nauczycielskiej 2 – 618 uczestników i dziale drugim MDK przy ul. Mieczysława Kozara-Słobódzkiego 21 – 271 uczestników, w ramach pracowni:

- plastycznej (ceramika, grafika, malarstwo, fotografia),
- animacyjnej (szachowa, teatralna, turystyczna),
- tanecznej,
- muzycznej (instrumentalna, wokalna),
- technicznej (robotyka, modelarstwo, formy dekoracyjne i użytkowe).

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

5. Gmina Miasto Świdnica zorganizowała dla dzieci i młodzieży:

➤ V edycję projektu dydaktyczno-wychowawczego „Miasto Dzieci”
Przedsięwzięcie realizowane było na terenie Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji, skierowane do dzieci w wieku 6-12 lat ze szkół z Miasta Świdnicy i Gminy Wiejskiej Świdnica oraz świetlic środowiskowych i domów dziecka:

- 2 turnusy 4-dniowe, przez 6-8 godzin dziennie, dla około 900 uczestników,
- cel opiekuńczo-wychowawczy – organizacja dzieciom, które nie mają możliwości skorzystania ze zorganizowanego wypoczynku, ciekawych wakacji,
- cel edukacyjny – rozwój u dzieci kompetencji przedsiębiorczości, poprzez pokazanie specyfiki różnych zawodów, różnych możliwości zatrudnienia i pomoc w odnalezieniu zajęcia, które je najbardziej zainteresuje,
- dzieci poznały sposób działania miasta, realizowały działania, jakie wykonują władze i urzędy, uczyły się planowania wydatków, organizacji czasu i pracy w grupie, za pracę dzieci otrzymywały wynagrodzenie w walucie obowiązującej w Mieście Dzieci, za które mogły zrobić zakupy w sklepie Miasta Dzieci lub złożyć w banku Miasta Dzieci;

➤ w ramach działalności Centrum Wspierania Organizacji Pozarządowych:

- ferie zimowe dla dzieci, w formie zajęć rekreacyjnych, 20 uczestników,
- paczki mikołajkowe dla dzieci, przygotowane i uroczyście wręczone, we współpracy z Polskim Czerwonym Krzyżem, dla dzieci z rodzin o niskim statusie materialnym, połączone z zajęciami rekreacyjnymi i warsztatami malowania świątecznych bombek, 100 osób,
- warsztaty Wielkanoce, w formie zajęć rekreacyjnych i warsztatów malowania pisanek dla dzieci uczestniczących w „Mieście Dzieci”, 90 uczestników.

źródło: Wydział Organizacji Pozarządowych Urzędu Miejskiego

Liczba i rodzaje podmiotów udzielających porad i wsparcia:

Świdnickie placówki oświatowe zapewniają swoim podopiecznym, ich rodzicom i opiekunom:

- stały kontakt z wychowawcami, pedagogami i psychologami szkolnymi, w celu bieżącego monitorowania sytuacji,
- wsparcie tymczasowych opiekunów w sprawach wychowawczych uczniów,
- kierowanie dzieci i młodzieży do udziału w zajęciach popołudniowych, w tym socjoterapeutycznych prowadzonych przez placówki wsparcia dziennego,
- możliwość udziału w zajęciach świetlicy szkolnej,
- zaangażowanie uczniów w życie szkoły, motywowanie do udziału w konkursach i zawodach,
- wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych.

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

Liczba dzieci i udzielonych porad i innych form wsparcia:

1. Miejskie szkoły podstawowe zapewniają uczniom, ich rodzicom i opiekunom oraz wychowawcom szkolnym wsparcie psychologa, w ramach konsultacji indywidualnych i grupowych:

zakres poradnictwa	liczba udzielonych porad	liczba osób korzystających z porad			
		łącznie	uczniowie	rodzice	wychowawcy
łącznie	3.679	2.587	1.579	815	749
w tym w zakresie:					
problemów wychowawczych	2.446	1.834	1.039	533	584
uzależnień	94	78	28	35	17
współuzależnienia	99	65	23	32	13
przemocy domowej	138	116	39	52	31
inne, m.in.: interwencja kryzysowa, przemoc seksualna, radzenie sobie ze stresem, agresja	903	494	450	163	123

źródło: szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zapewnia dzieciom i młodzieży ze Świdnicy wsparcie specjalistyczne: psychologiczne i terapeutyczne w siedzibie Ośrodka przy ul. Franciszkańskiej 7. Realizacja pomocy wymaga wyrażenia zgody przez rodziców/opiekunów dziecka oraz akceptacji Dyrektora Ośrodka.

źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

Liczba zajęć wyrównawczych i uczestników:

1. Świdnickie przedszkola i szkoły podstawowe, w celu wyrównywania szans rozwojowych i edukacyjnych zapewniały:

- opracowywanie Indywidualnych Programów Edukacyjno-Terapeutycznych (IPET) dla dzieci z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego oraz opinie o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju, z możliwością wnoszenia propozycji przez rodziców/opiekunów,
- badania przesiewowe logopedyczne,
- uczniom z orzeczeniem o potrzebie kształcenia specjalnego pomoc drugiego wspomagającego nauczyciela, który organizuje i indywidualizuje pracę tych uczniów,
- indywidualizację pracy na lekcjach z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, poprzez dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w czasie zajęć, stosowanie różnorodnych form i metod pracy oraz dostosowanie otoczenia zewnętrznego,
- uczniom, ich rodzicom i wychowawcom wsparcie specjalistyczne – psychologa i pedagoga szkolnego,
- dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych dodatkowe wsparcie specjalistyczne – logopedy, psychologa, pedagoga, neurologopedy, rehabilitanta oraz możliwość udziału w zajęciach specjalistycznych, m.in. rewalidacja indywidualna, logoterapia, bajkoterapia, arteterapia, terapia pedagogiczna, sensoplastyka, zajęcia psychoedukacyjne,
- zatrudnienie osoby pomagającej nauczycielowi w obsłudze uczniów niepełnosprawnych,
- zajęcia kompensacyjno-wyrównawcze, indywidualne zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze,
- realizację projektu „Każdy jest ważny”, w formie zajęć wyrównawczo-dydaktycznych, rozwijających zainteresowania i pasje,
- zajęcia ogólnorozwojowe „Mali wspaniali”, z elementami sztuk walki dla dzieci w wieku przedszkolnym,
- możliwość monitorowania przez rodziców i opiekunów sytuacji edukacyjnej i wychowawczej dzieci za pośrednictwem dziennika elektronicznego.

źródło: przedszkole nr 1, 3, 6, 14, 15, 16, szkoły podstawowe nr 1, 2, 4, 6, 8, 105, 315

2. Gmina Miasto Świdnica zapewnia dzieciom o specjalnych potrzebach edukacyjnych wczesne wspomaganie, wyrównywanie szans rozwojowych i edukacyjnych, poprzez kształcenie w ramach oddziałów integracyjnych i specjalnych:

- w ramach nauczania przedszkolnego:
  - 4 oddziały integracyjne,
  - 2 oddziały specjalne,
  - 2 dzieci objętych wczesnym wspomaganie,
  - 22 dzieci objętych kształceniem integracyjnym,
  - 14 dzieci objętych kształceniem specjalnym,
  - 1 dziecko objęte indywidualnym przygotowaniem przedszkolnym;
- w ramach nauczania w szkole podstawowej:
  - 30 klas integracyjnych,
  - 186 uczniów objętych kształceniem integracyjnym,
  - 25 uczniów objętych nauczaniem indywidualnym.

źródło: Wydział Edukacji Urzędu Miejskiego

3. Starostwo Powiatowe zapewnia niepełnosprawnym dzieciom:

- wczesne wspomaganie rozwoju dziecka – 127 dzieci,
- kształcenie specjalne – 220 uczniów,
- wsparcie psychologiczno-pedagogiczne w Zespole Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych w Świdnicy – 5.093 osoby,
- w ramach Rządowego Programu „Za życiem” Priorytet II zadanie 2.4. Utworzenie ośrodków korekcyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych ze szczególnym uwzględnieniem wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci od momentu wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością – 107 osób.

źródło: Starostwo Powiatowe

3.7. Zidentyfikowany problem:

Mała liczba ofert pracy dla niepełnosprawnych; pracodawcy łatwiej przeznaczyć pieniądze na fundusz PFRON, niż na zatrudnienie osoby niepełnosprawnej

Działania:

- Edukacja publiczna i docieranie do pracodawców;
- Zobowiązanie kierowników nadzorowanych jednostek do racjonalnego gospodarowania środkami wydatkowanymi na fundusz PFRON.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Świdnicy realizując działania informacyjno-edukacyjne przygotował:

➤ Przewodnik o miejscach pomocy i wsparcia dla mieszkańców powiatu Świdnickiego
Kompleksowa baza informacji pozwalająca znaleźć potrzebną wiedzę na temat funkcjonujących w powiecie świdnickim poradni, stowarzyszeń, warsztatów, placówek, wypożyczalni sprzętu rehabilitacyjnego itp. wspierających osoby niepełnosprawne, starsze, nakład 5.000 egzemplarzy;

➤ Magazyn dla osób z niepełnosprawnością, ich rodzin i przyjaciół „INTEGRACJA”
Magazyn informacyjno-edukacyjny, rozpowszechniany bezpłatnie, pozwalający poznać problemy oraz potrzeby osób niepełnosprawnych. Głównym celem działania było dostarczanie rzetelnej informacji, fachowych porad oraz promowanie dobrych rozwiązań dotyczących osób niepełnosprawnych, nakład 400 egzemplarzy;

➤ Działania promujące pilotażowy program „Aktywny samorząd”, poprzez publikację na portalu internetowym doba.pl

Program mający na celu wyeliminowanie lub zmniejszenie barier ograniczających uczestnictwo beneficjentów w życiu społecznym, zawodowym i w dostępie do edukacji, 83 osoby.

źródło: Starostwo Powiatowe

2. Urząd Miejski zatrudniał w 2018 r. (według stanu na dzień 31 grudnia) 10 osób z orzeczoną niepełnosprawnością oraz miejskie jednostki organizacyjne zatrudniały 31 osób z orzeczoną niepełnosprawnością.

źródło: Wydział Organizacji i Kadr Urzędu Miejskiego, jednostki organizacyjne miasta

Cel szczegółowy 4. Zwiększenie atrakcyjności Świdnicy, jako miejsca do życia

4.1. Zidentyfikowany problem:

Brak przestrzeni miejskiej do przebywania dla rodzin, słaba rekreacja letnia, niemożliwość organizowania dużych imprez kulturalnych i sportów drużynowych zimą

Działania:

- Ustanowienie gospodarzy odpowiedzialnych za porządek i estetykę ogólnodostępnych miejsc spędzania czasu wolnego;
- Systematyczne i w różnych formach informowanie mieszkańców o zbliżających się działaniach kulturalnych i sportowych;
- Wspieranie inicjatyw w zakresie zagospodarowania obszarów miejskich na miejsca wypoczynku rodzin, jak trasy rowerowe, tereny spacerowe przy rzece, obiekty do rekreacji wodnej.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Straż Miejska udzielała informacji związanych z przestrzeganiem czystości i porządku, w trakcie prowadzonych czynności. W 2018 r.:

- przeprowadzono 608 czynności kontrolnych,
- wobec 76 osób zastosowano pouczenie,
- na 10 osób nałożono grzywny w postępowaniu mandatowym,
- skierowano 13 wniosków do sądu o ukaranie.

źródło: Straż Miejska

Liczba podmiotów organizujących nowe miejsca do wypoczynku dla rodzin:

W celu zagospodarowania nowych terenów, będących w zasobach Miasta, na miejsca wypoczynku i rekreacji dla rodzin Urząd Miejski w 2018 r. realizował inwestycje:

- Plac zabaw – ul. M. Skłodowskiej-Curie – Gen. T. Bora –Komorowskiego

Wybudowano plac zabaw dla dzieci oraz siłownię plenerową, które wyposażono odpowiednio w urządzenia zabawowe i sportowe. Plac zabaw został ogrodzony, zamontowano na nim ławki, wokół posadzono klony kuliste;

- aranżacje zieleni miejskiej

- Zieleniec przy ul. Dworcowej (w ramach zadania inwestycyjnego pn. Zagospodarowanie terenu przy ul Dworcowej w Świdnicy) – wykonano alejkę o nawierzchni mineralnej, zamontowano ławki, kosze na śmieci oraz dokonano nasadzeń krzewów i kwiatów sezonowych. Ponadto wykonano trawnik oraz nawierzchnię z mieszanki miałowo-klińcowej wraz z obrzeżem betonowym na ławie betonowej,

- Zieleniec przy ul. Grodzkiej/M. Konopnickiej (w ramach zadania inwestycyjnego pn. Zagospodarowanie terenu zielonego pomiędzy ul. Grodzką, a ul. M. Konopnickiej na teren rekreacyjny) – wykonano alejkę o nawierzchni mineralnej, trawniki dywanowe, zamontowano ławki żeliwne oraz kosze na odpady parkowe,
  - Mała architektura na skwerze przy ul. Wałowej – ustawiono ławki żeliwne, stojaki rowerowe, kosze na odpady parkowe, tablice informacyjne, ławki betonowe oraz drewniane pergole;
    - budowa ścieżek rowerowych, dwukierunkowych, o nawierzchni asfaltowej, o łącznej długości 2,1 km:
      - wzdłuż ulicy Brata Alberta – długość 218 mb,
      - wzdłuż ulicy Kraszowickiej na odcinku od skrzyżowania z ul. Działkową do skrzyżowania z ul. Przyjaźni – długość 772 mb,
      - w parku Sikorskiego na odcinku od ul. Wałowej do Letniej – 419 mb,
      - w parku Centralnym na odcinku od ul. Pionierów do ul. Lipowej – 693 mb;
      - budowa kortu tenisowego
- Przy ul. Ignacego Prądyńskiego wybudowano samoobsługowy, odpłatny kort do tenisa ziemnego o nawierzchni sztucznej. Kort jest oświetlony, wyposażony w automatyczny system rezerwacji, której wraz z płatnością można dokonać w systemie internetowym na stronie: <http://kort.osir.swidnica.pl/>.
- źródło: Wydział Dróg i Infrastruktury Miejskiej Urzędu Miejskiego

4.2. Zidentyfikowany problem:

Zbyt mała oferta w zakresie kultury amatorskiej

Działania:

- Promowanie lokalnych artystów;
- Zaangażowanie wykształconych artystów w pracę z uzdolnioną młodzieżą.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

Urząd Miejski oraz jednostki organizacyjne miasta na bieżąco informują mieszkańców o zbliżających się wydarzeniach kulturalnych i sportowych poprzez:

- strony internetowe Urzędu Miejskiego www.um.swidnica.pl i jednostek organizacyjnych miasta,
- kalendarz miejski,
- Samorządowy Informator SMS – wiadomości tekstowe sms z informacjami dla użytkowników zarejestrowanych w systemie, dostępny dla każdego posiadacza telefonu komórkowego,
- oficjalne profile na portalu społecznościowym facebook: Świdnica Rynek z tradycjami, Świdnickiego Ośrodka Kultury, Świdnickiego Ośrodka Sportu i Rekreacji (OSiR, lodowisko, hala Zawiszów, stadion, dom wycieczkowy i Kemping, Sport Świdnica), Miejskiej Biblioteki Publicznej im. C.K. Norwida,
- plakaty i ulotki informacyjne z wykazem imprez organizowanych przez Urząd Miejski i jednostki organizacyjne, rozdawane każdego miesiąca od kwietnia do grudnia podczas Giełdy Staroci, Numizmatów i Osobliwości,
- informacje w lokalnych mediach: prasie, portalach informacyjnych, telewizji,
- informacje w ogólnopolskich mediach, w przypadku większych wydarzeń.

Liczba amatorskich przedsięwzięć kulturalnych:

1. Świdnicki Ośrodek Kultury zorganizował projekty dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w ramach promowania lokalnych artystów i upowszechniania kultury amatorskiej oraz

angażował dzieci, młodzież i dorosłych w przedsięwzięcia edukacyjne i kulturalne, opierając się na doświadczeniu profesjonalnych artystów:

➤ Alchemia teatralna

Przedsięwzięcie edukacyjno-teatralne integrujące przedstawicieli różnych grup zawodowych, w ramach wspólnych warsztatów i pokazów, 138 uczestników;

➤ Świdnickie Recenzje Muzyczne

Projekt umożliwiający fanom muzyki wpływanie na repertuar koncertowy Świdnickiego Ośrodka Kultury, poprzez składanie wniosków w formie autorskich recenzji płytowych, 800 uczestników;

➤ Wystawy amatorów

Wystawy prac świdnickich artystów i fotografów amatorów w Galerii Fotografii, Klubu Bolko i foyer teatru, 8 uczestników;

➤ Czas na teatr

Cykl spotkań, warsztatów, spacerów tematycznych, wydarzeń z udziałem m.in. aktorów Teatru Stu w Krakowie oraz Teatru Polonia w Warszawie, 550 uczestników;

➤ Korowód Niepodległości Mieszkańców Świdnicy i widowisko „Ojcowie Niepodległości”

Mieszkańcy, aktorzy-amatorzy i zespoły taneczne wspólnie pracowali nad obchodami 100-lecia Niepodległości, 5.000 uczestników;

➤ Forum Teatrów Niezależnych „Transformacje”

Wernisaż, wykład, występy lokalnych grup amatorskich, 320 uczestników;

➤ zespoły taneczne:

- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mała Świdnica”, 60 osób,
- Zespół Tańca Narodowego i Estradowego „Krąg”, 40 osób,
- Dziecięcy Zespół Taneczny „Mały Jubilat”, 55 osób,
- Zespół Pieśni i Tańca „Jubilat”, 40 osób,
- Mażoretki „Prima”, 75 osób.

źródło: Świdnicki Ośrodek Kultury

2. Młodzieżowy Dom Kultury realizował przedsięwzięcia promujące młodych podopiecznych placówki:

➤ Dzień Talentów Młodzieżowego Domu Kultury

Swoje talenty prezentowały całe rodziny, dzieci, młodzież i ich rodzice i opiekunowie, 150 uczestników;

➤ prezentacje konkursowe i artystyczne:

- Dolnośląski Konkurs Keyboardowy, 70 uczestników,
- Konkurs Poezji i Prozy Jana Pawła II – ARKA, 80 uczestników,
- Przegląd piosenki literackiej PAPALI, 120 uczestników,
- Wieczór poetycki Leokadii Kasprzyckiej, 200 uczestników,
- spektakl o Irenie Sendlerowej „Dusze zamknięte w słoiku”, 300 uczestników,
- II Konkurs krasomówczy „Trzymaj się tematu, a słowa się znajdą”, 40 uczestników,
- Przegląd Piosenki Turystycznej i Ekologicznej „Na Szlaku”, 200 uczestników;

➤ wystawy i wernisaże:

- Wernisaż Diecezjalnego Konkursu Plastycznego Jana Pawła II, 90 uczestników,
- Warsztaty maski „Czas na Teatr, Teatr na czasie”, happening i prezentacje teatralne, 200 uczestników,
- wernisaż Artystyczny plener świdnicki, 112 uczestników,
- wernisaż konkursowych prac plastycznych „Barwy Niepodległości”, 130 uczestników.

źródło: Młodzieżowy Dom Kultury

---

3. Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida realizowała spotkania autorskie, promujące lokalnych artystów i upowszechniające kulturę amatorską:

- wernisaże wystaw malarstwa, fotografii, dostępne dla wszystkich mieszkańców:
  - Tomasz Bzdęga, 40 osób,
  - wystawa Dwurnika we współpracy z ŚOK, 60 osób,
  - Emil Krebs, 20 osób,
  - wernisaż wystawy ikon, 60 osób,
  - „Zestaw – Świdnica 2018”, wernisaż wystawy pokonkursowej Międzynarodowego konkursu Fotografii, 90 osób,
  - wernisaż Okręgowej Wystawy Filatelistycznej, w ramach obchodów 100-lecia Odzyskania Niepodległości, 70 osób,
  - wernisaż wystawy poplenerowej „Forma Słowa”, fotografii Jarka Łukaszewicza „Kosmos zawiera się w słowniku greckim”, 65 osób;
- spotkania autorskie z pisarzami, znanymi osobami:
  - Bolesław Grabowski,
  - Tamara Hebes,
  - Ewa Kassala,
  - Manuela Gretkowska,
  - Leokadia Kasprzycka,
  - Anna Kamińska,
  - Daniel Fernandes De Fonseca,
  - Grzegorz Skoczylas,
  - Olga Tokarczuk,
  - Ilona Wiśniewska,
  - Monika Sawicka,
  - Dorota Masłowska.

źródło: Miejska Biblioteka Publiczna im. C.K. Norwida

4.3. Zidentyfikowany problem:

Niewystarczająca oferta spędzania czasu wolnego dla starszej młodzieży

Działania:

- Zachęta dla potencjalnych inwestorów w zakresie tworzenia miejsc spędzania czasu wolnego: dyskoteka, klub, kino.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba podmiotów organizujących nowe miejsca zapewniające młodzieży możliwość spędzania czasu wolnego:

W celu pobudzenia rozwoju gospodarczego Urząd Miejski realizuje programy pomocy publicznej i pomocy de minimis.

źródło: Wydział Funduszy Zewnętrznych i Rozwoju Gospodarczego Urzędu Miejskiego

4.4. Zidentyfikowany problem:

Utrudnienia w zakresie udziału osób niepełnosprawnych w życiu społeczności lokalnej

Działania:

- Systematyczne przystosowywanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych;
- Przystosowanie ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych – obniżanie krawężników, montowanie poręczy, monitorowanie sprawności funkcjonowania sygnalizacji świetlnej dźwiękowej.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba działań w zakresie przystosowania budynków użyteczności publicznej i ciągów komunikacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych:

Budynki użyteczności publicznej w mieście są dostosowane i dostępne dla osób z niepełnosprawnościami. Główne dworce: kolejowy i autobusowy w Świdnicy przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych, przystanki komunikacyjne systematycznie przystosowywane są do obsługi osób starszych i niepełnosprawnych.

4.5. Zidentyfikowany problem:

Obszary brudu, zaniedbania i bałaganu na terenie Miasta mimo, że każdy teren posiada właściciela odpowiedzialnego za utrzymanie porządku

Działania:

- Edukacja publiczna;
- Stworzenie zsynchronizowanego systemu działań egzekwujących utrzymywanie przez właścicieli porządku.

Wskaźniki realizacji działań:

Liczba artykułów prasowych, informacji i kampanii medialnych:

1. Straży Miejskiej w ramach działań informacyjnych i edukacyjnych w obszarze utrzymania ładu, porządku i czystości oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa:

- przeprowadziła 21 pogadanek w szkołach podstawowych, ok. 1.050 słuchaczy,
- przeprowadziła 4 konkursy z wiedzy o ruchu drogowym, ok. 170 uczestników,
- przygotowywała cotygodniowe informacje o zagrożeniach, obowiązkach i wydarzeniach, które były publikowane przez lokalne media,
- na bieżąco przygotowywała publikacje na stronie internetowej Straży Miejskiej.

źródło: Straż Miejska

2. Działania propagujące utrzymywanie przez właścicieli posesji porządku i czystości oraz edukacyjne, mające na celu zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców, propagujące właściwe postępowanie z odpadami komunalnymi, czyli m.in. segregację odpadów u źródła, przeprowadza Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego, w formie:

- rozdysponowania wśród mieszkańców aktualnych broszur informacyjnych dotyczących zasad postępowania z odpadami komunalnymi: w formacie A4, A5 oraz małej zakładki – informacje zawarte w materiałach pozwalają na dokładne poznanie zasad selektywnej zbiórki w mieście oraz informacji kontaktowych,
- prowadzenia i bieżącej aktualizacji strony internetowej: www.czystaswidnica.pl, gdzie można znaleźć wszystkie informacje dotyczące funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi w Gminie Miasto Świdnica, jak również porady dotyczące: segregowania odpadów, postępowania z odpadami niebezpiecznymi i problemowymi oraz inne,

- kontynuowania współpracy z firmą odbierającą odpady elektryczne i elektroniczne – AG EKO Aneta Gonera, w ramach której organizowane były zbiórki elektrośmieci na terenie parkingu Urzędu Miejskiego raz na kwartał. W 2018 r. zebrano łącznie ok. 6,0 Mg elektrośmieci,
- zajęć edukacyjnych w przedszkolach (publicznych i prywatnych) oraz w szkole specjalnej, mających na celu zapoznanie najmłodszych z podstawowymi zasadami postępowania z odpadami – segregacją odpadów, niebezpieczeństwem związanym z elektroodpadami i potrzebie selektywnego zbierania tego rodzaju odpadów (baterie, świetłówki). Była to kontynuacja edukacji najmłodszych mieszkańców Świdnicy w formie dla nich jak najbardziej przystępnej, tzn. nauka przez zabawę. Pan Błyszczak, superbohater Czystej Świdnicy, to postać, która stoi na straży Czystości i porządku w mieście oraz edukuje, jak właściwie postępować z różnymi rodzajami odpadów, opowiada o tym jak postępować, żeby odpadów było mniej, jak i dlaczego oszczędzać wodę, jak można wykorzystać surowce wtórne itd. W zajęciach wzięło udział 20 placówek, każdy uczestnik otrzymał certyfikat Bohatera Czystej Świdnicy, wziął udział w grze oraz wykonał zabawki z wizerunkiem Pana Błyszczaka,
- konkursu kibicowania podczas III RST Półmaratonu Świdnickiego dla szkół podstawowych i Gimnazjum – najlepiej zorganizowane przez szkoły strefy kibica zostały nagrodzone. W miasteczku biegowym uruchomiono stanowisko Wydziału Gospodarki Odpadami, na którym realizowano działania informacyjno-edukacyjne oraz prowadzono zabawy i konkursy ekologiczne,
- działań informacyjno-edukacyjnych podczas imprezy II Domino Street Ball Cup – rozpowszechniano ulotki i broszury informacyjne dotyczące selektywnego zbierania odpadów oraz zagospodarowania odpadów problemowych, prowadzono konkursy i zabawy o tematyce ekologicznej dla najmłodszych, Pan Błyszczak rozdawał balony w kolorach segregacji i ulotki,
- warsztatów terenowych dla dzieci szkół podstawowych w Przedsiębiorstwie Utylizacji Odpadów w Zawiszowie i Punkcie Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych przy ul. Metalowców 4, w ramach edukacji ekologicznej z zakresu właściwego postępowania z odpadami komunalnymi. Wycieczki odbywały się raz w tygodniu, przez 2 miesiące, w grupach ok. 25-30 osobowych. W ramach warsztatów edukacyjnych zapewniane były: przejazd autokarem na trasie szkoła – PUO Sp. z o.o. – PSZOK – szkoła, oprowadzenie grupy po ścieżce edukacyjnej na PUO Sp. z o.o. oraz pogadanka na temat postępowania z poszczególnymi rodzajami odpadów i oprowadzenie grupy po PSZOK.

źródło: Wydział Gospodarki Odpadami Urzędu Miejskiego